

Startbanenprojecten

Verkeersveiligheid

Scholen voor Jongeren – Jongeren voor Scholen

Evaluatie van de werkjaren 2006 en 2007

Ministerie van Onderwijs & Vorming
Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi)
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
<http://www.ond.vlaanderen.be/veve>
<http://www.ond.vlaanderen.be/jojo>

Vlaamse overheid

Vlaamse overheid

Eindredactie

Michaël Van der Eycken

Katrien Deman

AgODi

Afdeling scholen secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs

Verantwoordelijke uitgever

Guy Janssens

Administrateur-generaal; Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi)

Koning Albert II-laan 15

1210 Brussel

Depot

D/2008/3241/131

Uitgave

April 2008

INHOUD

INLEIDING	1
HOOFDSTUK 1: SITUERING VAN DE STARTBANENPROJECTEN	2
1. ONTSTAAN	2
2. UITBREIDING (2006)	3
3. SCHEMATISCH OVERZICHT	3
HOOFDSTUK 2: CIJFERS	4
1. STARTBANENPROJECT VERKEERSVEILIGHEID	4
1.1. ALGEMEEN OVERZICHT	4
1.2. WERKGEVERS	5
1.2.1. <i>Statuut</i>	5
1.2.2. <i>Provinciale spreiding</i>	5
1.3. ARBEIDSOVEREENKOMSTEN	6
1.3.1. <i>Statuut</i>	6
1.3.2. <i>Duur</i>	6
1.4. STARTBANERS.....	7
1.4.1. <i>Sociaal-economische achtergrond</i>	7
1.4.2. <i>Verhouding allochtoon - autochtoon</i>	8
2. SCHOLEN VOOR JONGEREN – JONGEREN VOOR SCHOLEN	9
2.1. ALGEMEEN OVERZICHT	9
2.2. PLAATSEN	11
2.2.1. <i>Soort school</i>	11
2.2.2. <i>Verdeling over de netten</i>	12
2.2.3. <i>Provinciale verdeling</i>	12
2.3. ARBEIDSOVEREENKOMSTEN	13
2.3.1. <i>Statuut</i>	13
2.3.2. <i>Duur</i>	14
2.4. STARTBANERS.....	14
2.4.1. <i>Sociaal-economische achtergrond</i>	14
2.4.2. <i>Genderverhouding</i>	16
2.4.3. <i>Verhouding allochtonen-autochtonen</i>	16
3. AANDACHTSPUNTEN	17
HOOFDSTUK 3: BUDGETTEN	20
1. LOON	20
1.1. FEDERAAL BUDGET	20
1.2. VLAAMS BUDGET	21
2. VORMING EN OPLEIDING	22
2.1. STARTBANENPROJECT VERKEERSVEILIGHEID	22
2.1.1. <i>Collectieve vormingen</i>	22
2.1.2. <i>Persoonlijke vorming startbaners</i>	23
2.1.3. <i>Vormingsbudget</i>	23
2.2. SCHOLEN VOOR JONGEREN – JONGEREN VOOR SCHOLEN	24
2.2.1. <i>Individuele opleidingen</i>	24
2.2.2. <i>Collectieve vormingen</i>	24
2.2.3. <i>Budget</i>	26
2.3. KNELPUNTEN	26

2.4.	AANDACHTSPUNTEN VOOR 2008	27
HOODSTUK 4: DOELSTELLINGEN		28
1. HOE WORDEN DE STARTBANERS INGEZET?		28
1.1.	STARTBANENPROJECT VERKEERSVEILIGHEID	28
1.1.1.	<i>Takenpakket en inbedding</i>	28
1.1.2.	<i>Knelpunten</i>	30
1.1.3.	<i>Coaching</i>	31
1.2.	'SCHOLEN VOOR JONGEREN - JONGEREN VOOR SCHOLEN'	32
1.2.1.	<i>Takenpakket</i>	32
1.2.2.	<i>(Controle van) de kwaliteit van het takenpakket</i>	34
2. DOELSTELLINGEN STARTBANENPROJECT 'VERKEERSVEILIGHEID'		35
2.1.	DOORSTROMING NAAR DE REGULIERE ARBEIDSMARKT	35
2.1.1.	<i>Resultaten enquête</i>	35
2.1.2.	<i>Actiepunten voor 2008</i>	36
2.2.	CREËREN VERKEERVEILIGE SCHOOLOMGEVING	36
2.2.1.	<i>Resultaten enquête</i>	36
2.2.2.	<i>Aandachtspunten voor 2008</i>	37
CONCLUSIE		38
LIJST FIGUREN		39
LIJST TABELLEN		39

INLEIDING

Dit document is een werkingsverslag van de cel startbanenprojecten van het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

De situering van de startbanenprojecten in hoofdstuk 1 schetst hoe de projecten ontstonden, over welke projecten het gaat en welke veranderingen zij doormaakten. Een organogram geeft de structuur van de cel weer.

Aan de hand van de cijfers van 2006 en 2007 worden de projecten verduidelijkt. U krijgt per deelproject een beeld van het aantal contracten afgesloten bij verschillende werkgevers, het aantal startbaners dat tewerkgesteld werd in deze periode en hun profielen. Afsluitend vindt u een aantal aandachtspunten.

In het derde hoofdstuk krijgt u een overzicht van de budgetten. Enerzijds vindt u gegevens over de lonen die de startbaners ontvingen. Anderzijds gaan we dieper in op het luik 'vorming en opleiding'.

Ten slotte gaan we in op de doelstellingen van de projecten en de takenpakketten van de startbaners.

HOOFDSTUK 1: SITUERING VAN DE STARTBANENPROJECTEN

1. Ontstaan

In 1999 ontstond het zogenaamde ‘Rosettaplan’¹ met als doel de tewerkstelling van jonge schoolverlaters te bevorderen door hen een baan en/of een bijkomende opleiding te verschaffen.

Van meet af aan hadden de Federale Regering en de Regering van de Vlaamse Gemeenschap de wens om de jongeren die tewerkgesteld zijn met een startbaanovereenkomst prioritair toe te wijzen aan globale projecten die voldoen aan de behoeften van de samenleving. In deze context nam de federale overheid via het samenwerkingsakkoord van 25 oktober 2000 het engagement om 315 startbanen toegewezen aan de Vlaamse overheid te financieren. Voor de tewerkstelling van deze startbaners werden twee nieuwe projecten opgericht, namelijk ‘Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen’ (JoJo-preventieproject) en ‘Verkeersveiligheid’ (VeVe).

De projecten streven twee doelstellingen na. De eerste doelstelling is voor beide projecten hetzelfde en luidt, in navolging van de geest van het Rosettaplan, als volgt: “Jongeren een leerrijke eerste werkervaring aanbieden, waarbij ze tegelijkertijd de kans krijgen om bijkomende opleidingen en vormingen te volgen.” Op die manier krijgt de jongere meer kansen op de arbeidsmarkt. In het bijzonder worden de startbaners aangemoedigd om hun diploma secundair onderwijs te behalen door tweedekansonderwijs te volgen of door deel te nemen aan de examens van de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap.

Het engagement om doelgroepjongeren beter te integreren in de arbeidsmarkt past binnen de brede visie van de Vlaamse overheid om groepen die oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken extra te beschermen. Bepaalde groepen zijn omwille van hun afkomst, scholingsniveau of sociaal-economische achtergrond nog steeds beperkt in hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt. De startbanenprojecten richten zich dan ook in de eerste plaats tot laaggeschoolde jongeren. Deze jongeren behaalden geen diploma secundair onderwijs. Deze groep ongekwalificeerde schoolverlaters staat immers het minst stevig op de arbeidsmarkt. Jongeren van allochtone afkomst en/of jongeren met een kansarme achtergrond worden in het bijzonder aangemoedigd om te solliciteren voor deze startbanen, omdat zij nog meer moeilijkheden hebben om een job te vinden.

Om het begrip ‘van allochtone afkomst’ te benoemen hanteert de coördinatie van de projecten de definitie zoals bepaald in het ‘Decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch culturele minderheden’^[1]. In art. 2 van het decreet wordt verstaan onder allochtonen: “Personen die zich legaal in België bevinden, ongeacht of zij de Belgische nationaliteit hebben, en tegelijkertijd aan de volgende voorwaarden voldoen: (1) Minstens één van hun ouders of grootouders is geboren buiten de Europese Unie; (2) Zij bevinden zich in een achterstandspositie vanwege hun etnische afkomst of hun zwakke sociaal-economische situatie.” De allochtone startbaner is in de projecten ook ‘kansarm’ wanneer één van de ouders geen diploma secundair onderwijs behaalde, ongeacht zijn eigen scholingsniveau. Autochtone startbaners worden in de projecten slechts als ‘kansarm’ beschouwd als zowel zijzelf als één van hun ouders laaggeschoold zijn.

De tweede doelstelling is specifiek voor elk project. De specifieke doelstelling van het JoJo-preventieproject is deze: “Scholen met een publiek van jongeren met (schoolse) problemen een bijkomende werkkracht bieden om te werken aan een positief schoolklimaat.” Daarom worden de plaatsen in het JoJo-preventieproject toegewezen aan instellingen die behoren tot één van deze drie categorieën: (1) Een school secundair onderwijs met minstens honderd leerlingen en die beschikt over GOK-uren, (2) een school voor buitengewoon onderwijs die type 1 - opleidingsvorm 3 aanbiedt en minstens honderd leerlingen telt of (3) een centrum voor deeltijdse vorming.

---

¹ Wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid - artikels 23 tot 57 (Belgisch Staatsblad van 27 januari 2000)

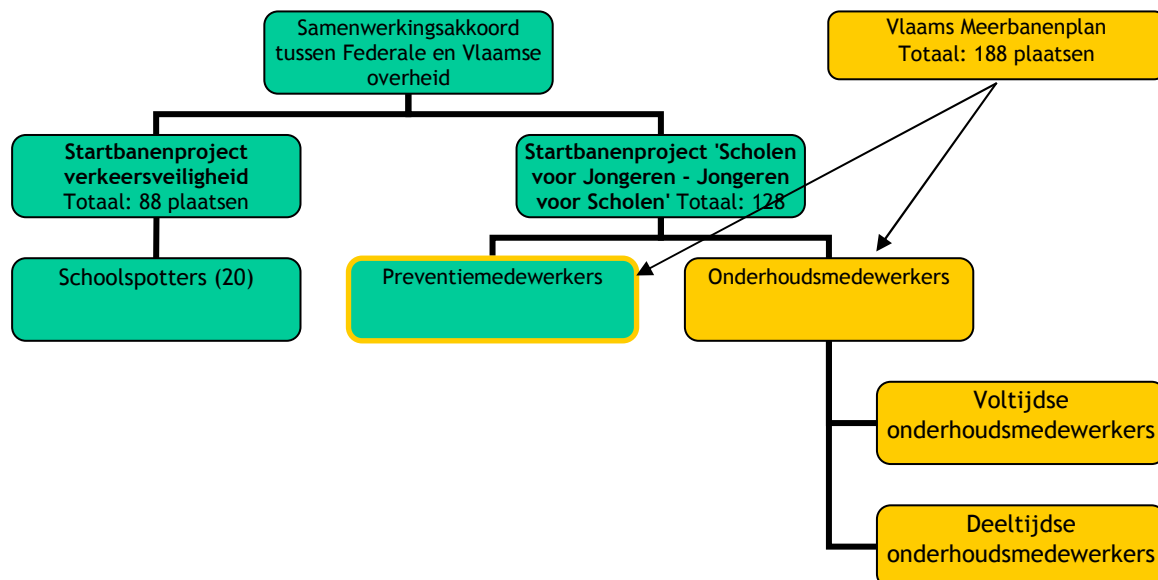
Het VeVe-project heeft als specifieke doelstelling “steden en gemeenten een bijkomende werkkraft bieden om te werken aan een verkeersveilige schoolomgeving en het schoolwoonverkeer veiliger te maken.” In tegenstelling tot het JoJo-project worden de startbanen bij het VeVe-project niet rechtstreeks aan een school toegewezen. Aangezien verkeersveiligheid van leerlingen een heel belangrijk thema is voor zowel basisscholen als voor scholen secundair onderwijs, werd beslist om de startbanen toe te wijzen aan steden en gemeenten, provinciebesturen en verkeersorganisaties.

2. Uitbreiding (2006)

De startbanenprojecten maakten in 2006 enkele veranderingen door. Zo kreeg het startbanenproject 'Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen' naar aanleiding van het Vlaams Meerbanenplan 5 miljoen euro extra toegewezen. Hierdoor creëerde de Vlaamse overheid 200 extra tewerkstellingplaatsen. Het project werd ook inhoudelijk uitgebreid door de middelen niet meer uitsluitend te besteden aan de preventie van anti-sociaal gedrag in scholen, maar ook aan het onderhoud van de schoolgebouwen. Ten gevolge van deze inhoudelijke verbreding ontstond het JoJo-onderhoudsproject dat over eigen criteria en aanwervingsvoorwaarden beschikt.

De verandering in het VeVe-project is uitsluitend inhoudelijk. Naar aanleiding van het geactualiseerd veiligheidsplan van De Lijn namen Minister van Mobiliteit Van Brempt en Minister van Onderwijs en Vorming Vandenbroucke in het voorjaar van 2006 het initiatief om 20 plaatsen binnen het startbanenproject verkeersveiligheid in te vullen door schoolspotters. De schoolspotters worden ingezet in die steden en gemeenten waar het openbaar vervoer te kampen heeft met overlast door schoolgaande jeugd. Na een selectieprocedure werden eind 2006 aan Antwerpen, Gent, Mechelen, Hasselt, Wetteren, Eeklo, Ieper en Vilvoorde schoolspotters toegekend.

3. Schematisch overzicht

HOOFDSTUK 2: CIJFERS

1. Startbanenproject verkeersveiligheid

De cijfers over het startbanenproject verkeersveiligheid bespreken het project als één geheel. Er wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen de schoolspotters en de andere startbaners. De verschillen in cijfers tussen werkjaar 2006 en 2007 zijn echter grotendeels toe te schrijven aan de aanwerving van jongeren in het kader van het schoolspottersproject.

1.1. Algemeen overzicht

In 2006 liepen 148 contracten in het startbanenproject Verkeersveiligheid. Hiervan startten 70 contracten in 2005 en 78 contracten in 2006. Wanneer we tellen hoeveel verschillende jongeren in 2006 tewerkgesteld waren, komen we op 116.

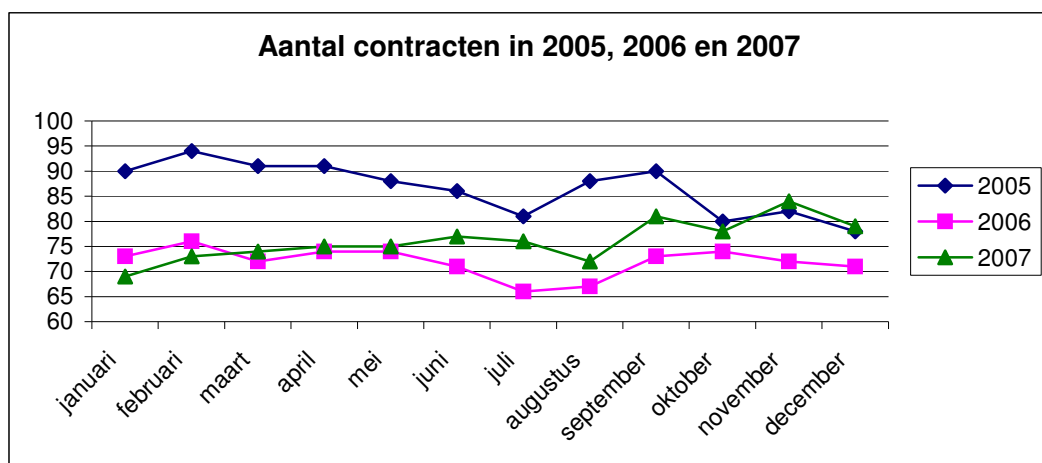
In 2007 liepen in totaal 153 contracten. Hiervan startten 64 contracten in 2006 en 89 in 2007. In 2007 werden 128 verschillende jongeren tewerkgesteld.

Aangezien er ongeveer evenveel contracten liepen in 2006 als in 2007 kunnen we besluiten dat er in 2007 minder contracten verlengd werden (cf. infra).

Startjaar	Gewerkt in 2006		Gewerkt in 2007	
	Aantal contracten	Aantal jongeren	Aantal contracten	Aantal jongeren
2005	70	↓	-	↓
2006	78		64	
2007	-		89	
Totaal	148	116	153	128

Tabel 1. Overzicht van contracten en startbaners in 2006 en 2007

Bovenstaande figuur geeft een overzicht van het aantal contracten dat liep per maand in 2005, 2006 en 2007. Het is duidelijk dat in 2005 meer contracten liepen (per maand gemiddeld 87), dan in 2006 (gemiddeld 72) en 2007 (gemiddeld 76). In 2007 steeg het aantal contracten. Deze stijging zet zich ook in januari 2008 voort.

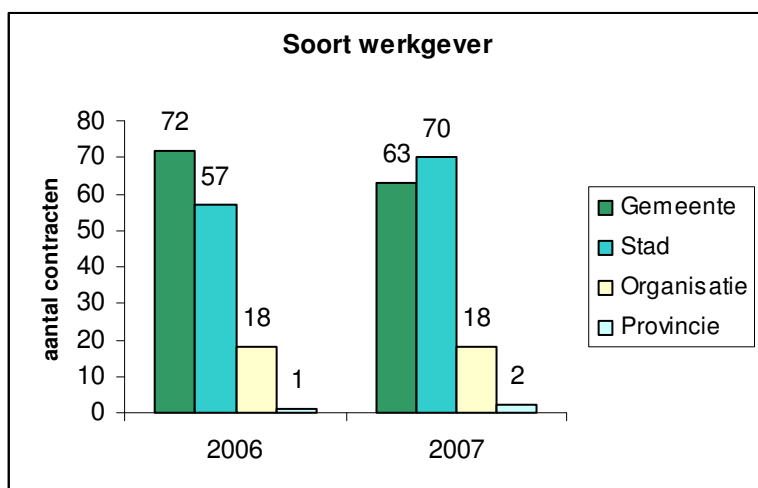
Figuur 1. Aantal contracten in 2007, 2006 en 2007

1.2. Werkgevers

1.2.1. Statuut

Van de 148 contracten in 2006 liepen er 18 (12%) bij een organisatie, 72 (48%) bij een gemeentebestuur, 57 (39%) bij een stadsbestuur en 1 (1%) bij een provinciebestuur (zie figuur 2).

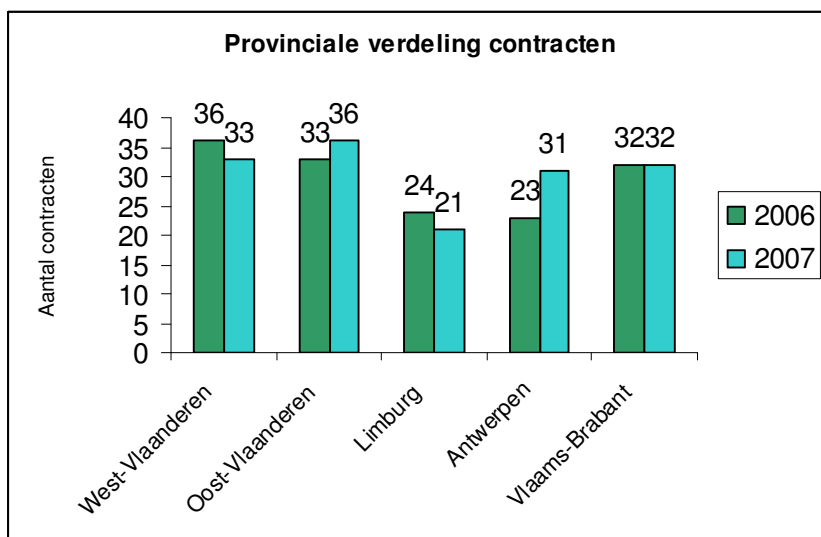

In tegenstelling tot in 2006 sloten steden in 2007 meer contracten af (70; 46%) dan gemeenten (63, 41%). Voor organisaties en provinciebesturen is er een status quo (respectievelijk 12% en 1%). Mogelijke verklaringen hiervoor zijn: (1) de schoolspotters zijn bijna allemaal bij steden tewerkgesteld en (2) (kleinere) gemeentes ondervinden steeds meer moeilijkheden om een geschikte kandidaat aan te werven. (cf. 'Aandachtspunten')

Figuur 2. Soorten werkgevers in het startbanenproject verkeersveiligheid in 2006 en 2007

1.2.2. Provinciale spreiding

Wat de verdeling van de startbaners over de provincies betreft, zien we dat de meeste startbaners in 2006 werkten in West-Vlaanderen (36; 24%), Oost-Vlaanderen (33; 22%) en Vlaams-Brabant (32; 22%). De anderen waren verdeeld over Antwerpen (23; 16%) en Limburg (24; 16%) (zie figuur 3).

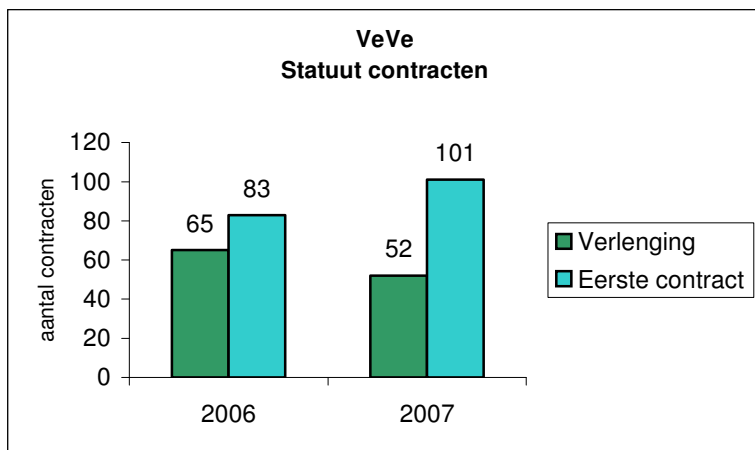
Ongeveer een kwart van de contracten in 2007 werd afgesloten in de provincie West-Vlaanderen. In Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen en Antwerpen werden respectievelijk 20%, 23% en 20% van de contracten afgesloten. De stijging in Antwerpen is te wijten aan het schoolspottersproject. In Limburg was dat 14%.

Figuur 3. Provinciale spreiding van de startbaners verkeersveiligheid

1.3. Arbeidsovereenkomsten

1.3.1. Statuut

Op een totaal van 148 arbeidsovereenkomsten in 2006 waren er 65 (44%) verlengingscontracten en 83 (56%) nieuwe contracten. (Zie figuur 4)

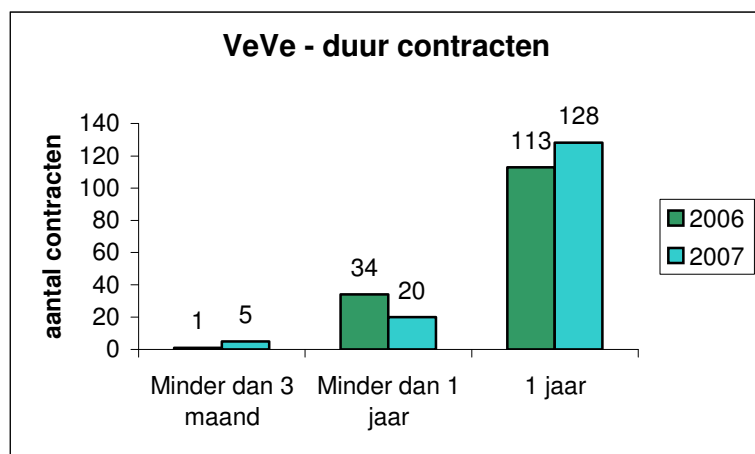

In 2007 liepen 101 nieuwe contracten (66%). Dit zijn er 18 meer dan in 2006. Daarnaast sloten de werkgevers 52 (34%) verlengingscontracten af. Deze daling in contractverlengingen is enerzijds te wijten aan de aanwerving van de nieuwe schoolspotters en anderzijds aan de betere screening van de verlengingsaanvragen. Als niet voldaan is aan de opleidingsvereiste of aan de wetgeving over de opeenvolging van contracten van bepaalde duur, wordt een verlenging niet toegestaan.

Figuur 4. Statuut van de contracten van startbaners verkeersveiligheid in 2006 en 2006

1.3.2. Duur

Grafiek 5 geeft de duurtijd van de contracten in 2006 en 2007 weer. In de loop van 2006 werden 35 contracten vroegtijdig beëindigd. De reden hiervoor is onbekend.

Van de contracten in 2007 werden 5 contracten tijdens de proefperiode beëindigd en 20 voor het verstrijken van de contractduur van 1 jaar. Van deze laatste jongeren vonden er 2 ander werk; 5 contracten werden beëindigd omwille van dringende redenen.

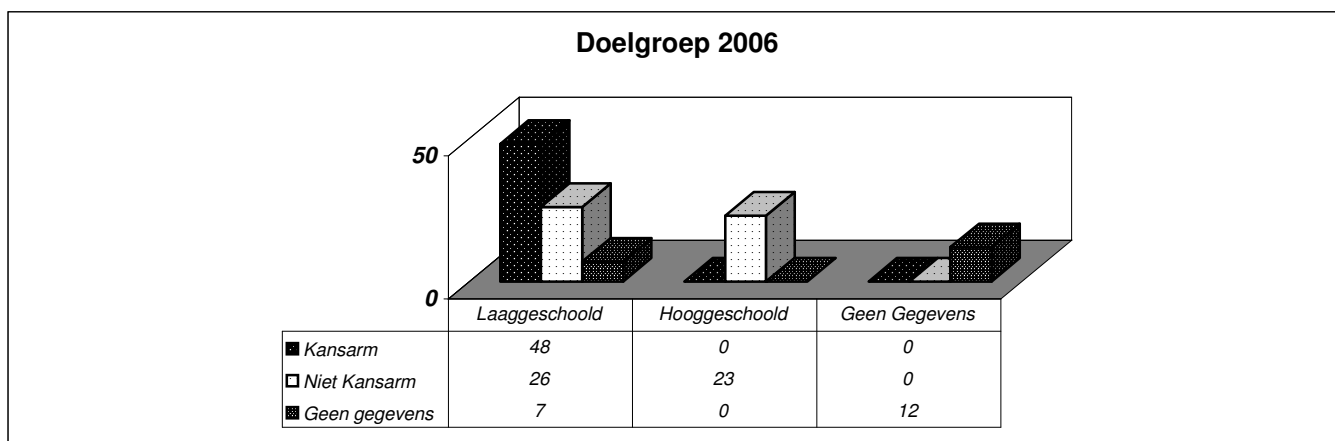
Figuur 5. Duur contracten in 2006 en 2007

1.4. Startbaners

In 2006 werkten 116 verschillende jongeren in het project. In 2007 waren dat er 128. Hieronder is een overzicht terug te vinden van het profiel van deze jongeren. Voor de definities van de 'jongeren van allochtone afkomst' en 'met een kansarme achtergrond' verwijzen wij u naar de situering van het project op pagina 2.

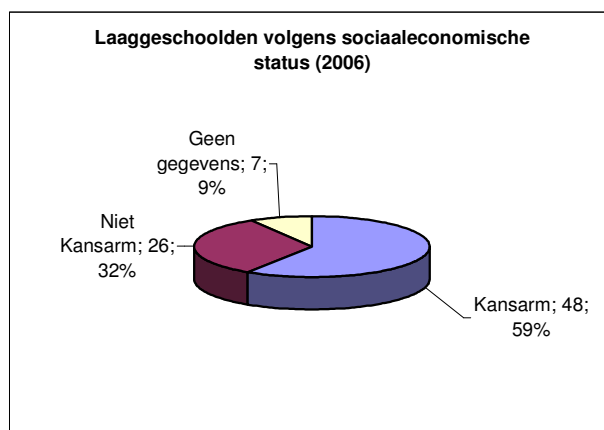
1.4.1. Sociaal-economische achtergrond

Van deze 116 jongeren waren er 81 laaggeschoold (70%) en 23 hooggeschoold (20%). Van 12 (10%) jongeren zijn geen gegevens beschikbaar. In onderstaande figuur (6) zijn de absolute cijfers terug te vinden.

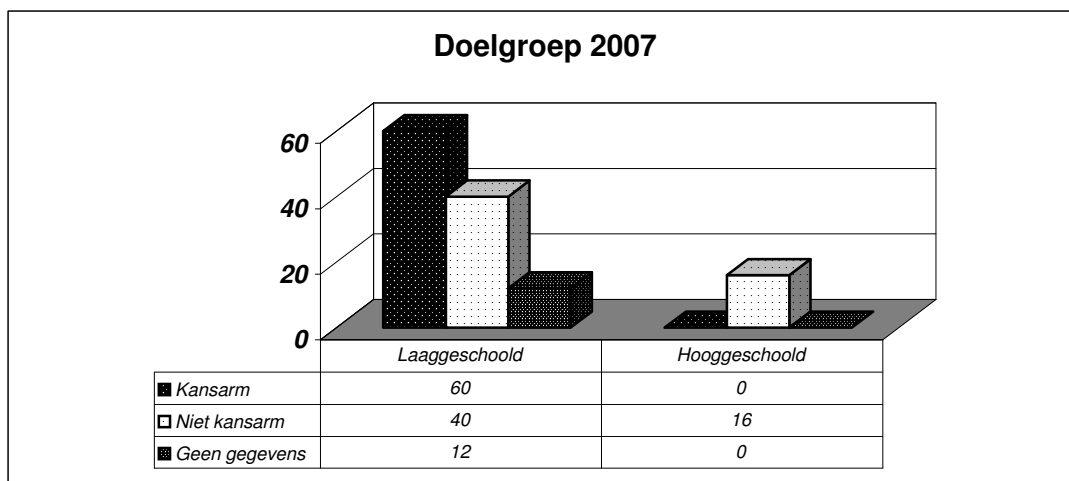
Figuur 6. Bereikte doelgroep 2006 (scholingsgraad en sociaaleconomische achtergrond)

Er werkten 48 laaggeschoolde, kansarme jongeren in het project. De onderstaande figuur (7) illustreert dat 59% van alle laaggeschoolde jongeren een kansarme achtergrond heeft. Daarnaast hebben de ouders van 32% van de laaggeschoolde jongeren die actief zijn in het project wél een diploma secundair onderwijs behaald.

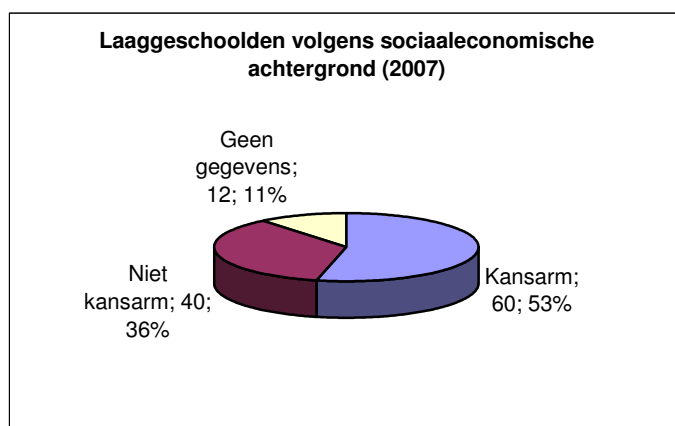

Figuur 7. Laaggeschoolden volgens sociaaleconomische situatie (2006)

In 2007 was 88% van de tewerkgestelde jongeren laaggeschoold. (figuur 8) Dit is een opmerkelijke stijging. Deze toename vloeit voort uit de strikte houding van de coördinatie die in 2007 geen uitzonderingen op de diplomavereiste toeliet. De 16 jongeren met diploma waren al eerder in dienst en kregen een contractverlenging.

Figuur 8. Bereikte doelgroep 2007 (scholingsgraad en sociaaleconomische achtergrond)

Van alle laaggeschoolden had 53% (60) een kansarme achtergrond en 36% (40) van deze jongeren heeft midden- of hooggeschoolde ouders. Een aantal jongeren (12; 11%) kon of wou geen gegevens over de scholingsgraad van de ouders vrijgeven. (figuur 9)

Figuur 9. Laaggeschoolden volgens sociaaleconomische achtergrond (2007)

1.4.2. Verhouding allochtoon - autochtoon

In het startbanenproject verkeersveiligheid zijn er veel minder allochtone jongeren tewerkgesteld dan in het project 'Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen'. In 2006 ging het over 10 jongeren (8,6% van het totaal) en in 2007 over 16 jongeren (12,5% van het totaal). (Tabel 2) Al deze jongeren zijn ook kansarm. In 2007 werkten dus meer jongeren van allochtone afkomst dan in 2006. Dit is volledig te wijten aan het schoolspottersproject. Voor de peer tot peer werking gingen gemeentes immers vooral op zoek naar jongeren waarvan de leefwereld nauwer aansluit bij die van de leerlingen. Ook de allochtone jongeren zelf kiezen er eerder voor om als schoolspotter te werken, dan als medewerker verkeersveiligheid.

werkjaar	Aantal startbaners van allochtone afkomst	Percentage
2006	10	8,6 %
2007	16	12,5 %

Tabel 2. Etnische achtergrond van startbaners verkeersveiligheid in 2006 en 2007

2. Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen

Naast een algemeen overzicht biedt dit onderdeel een cijfermatige schets van het JoJo-project. Het zal duidelijk worden dat het extra budget uit het Vlaamse Meerbanenplan (cf. situering van het project) leidde tot grote veranderingen in het project.

2.1. Algemeen overzicht

In 2006 liepen er 404 contracten voor JoJo-startbaners. Hiervan startten 144 contracten in 2005 en 260 contracten in 2006. In totaal werkten in 2006 335 jongeren in het JoJo-project. (Tabel 3)

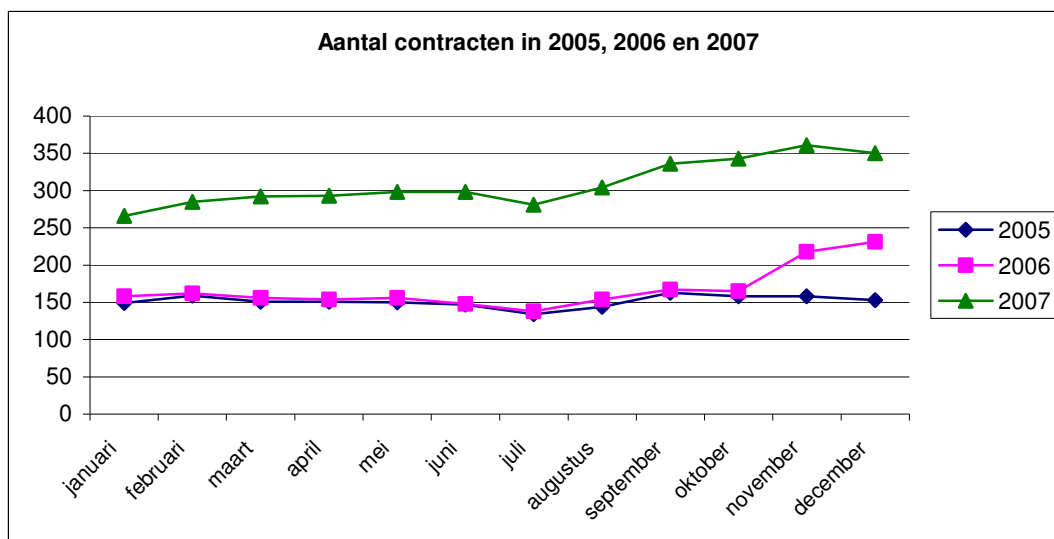
In 2007 werkten er 502 startbaners in het JoJo-project. Voor al deze jongeren waren er in 2007 617 contracten. Hiervan startten 215 contracten in 2006, terwijl 402 contracten in 2007 aanvingen. Vanaf het laatste trimester van 2006 is er al een forse stijging van het aantal contracten en van het aantal startbaners merkbaar. Pas vanaf het laatste kwartaal van 2007 is er een stagnatie zichtbaar. (figuur 10) De toename van het aantal contracten en startbaners is grotendeels te danken aan de stijging van de projectsubsidies met 5 miljoen euro uit het Vlaams Meerbanenplan. In tabel 4 wordt duidelijk dat met deze middelen alle onderhoudsmedewerkers en een deel van de preventiemedewerkers gefinancierd worden. Op 30 oktober 2006 werd de eerste JoJo-onderhoudsmedewerker aangeworven. In totaal werden er in 2006 22 contracten afgesloten met voltijdse onderhoudsmedewerkers en 36 contracten met deeltijdse onderhoudsmedewerkers. In 2007 waren er al 118 contracten voor voltijdse onderhoudsmedewerkers en 81 contracten voor deeltijdse onderhoudsmedewerkers. Daarnaast werden in 2006 39 contracten voor preventiemedewerkers betaald met middelen van het Vlaamse Meerbanenplan. Dit aantal liep in 2007 op tot 123 contracten voor preventiemedewerkers. De overige contracten voor preventiemedewerkers werden met de middelen van de federale overheid gefinancierd. In 2006 betrof het 308 contracten en in 2007 295 contracten.

Startjaar	Gewerkt in 2006		Gewerkt in 2007	
	Aantal contracten	Aantal jongeren	Aantal contracten	Aantal jongeren
2005	144		-	
2006	261	↓	215	↓
2007	-		402	
Totaal	405	335	617	502

Tabel 3. Aantal contracten en startbaners in het JoJo-project in 2006 en 2007

Deelproject	2006	2007
Preventie	347 ----->	418
Onderhoud (voltijds)	22 ----->	118
Onderhoud (deeltijds)	36 ----->	81
Totaal	405	617

Tabel 4. Aantal contracten in het JoJo-project per deelproject in 2006 en 2007

Figuur 10. Aantal contracten in het JoJo-project in 2005, 2006 en 2007

Preventiemedewerkers

In 2007 liepen er 418 contracten voor preventiemedewerkers. Hiervan waren er 290 contracten voor startbaners in hun eerste tewerkstellingsjaar. Daarnaast waren er 106 contracten voor startbaners in hun tweede tewerkstellingsjaar, terwijl er 22 contracten liepen met startbaners die voor de tweede keer verlengd werden. Van de 418 contracten die in 2007 liepen, vingen 161 contracten in 2006 aan, terwijl in 2007 257 nieuwe contracten afgesloten werden. In totaal hadden in 2007 324 jongeren een contract als preventiemedewerker. (Tabel 5)

Startjaar	Gewerkt in 2006		Gewerkt in 2007	
	Aantal contracten	Aantal jongeren	Aantal contracten	Aantal jongeren
2005	144			
2006	203	↓	161	↓
2007	-		257	
Totaal	347	277	418	324

Tabel 5. Het aantal contracten en het aantal jongeren in het deelproject 'preventie' in 2006 en 2007

Voltijdse onderhoudsmedewerkers

Deze onderhoudsmedewerkers zijn laaggeschoolde jongeren die niet meer leerplichtig zijn. Zij werken voltijds in de scholengemeenschap en kunnen, net als de preventiemedewerkers, maximum drie jaar in het project blijven als ze voldoen aan de verlengingsvoorwaarden (zie 'Vorming en opleiding').

In dit deelproject sloten scholen in 2007 102 contracten af. Daarnaast hadden 16 startbaners nog een contract dat reeds in 2006 inging. In totaal liepen er in 2007 118 contracten, terwijl er in dezelfde periode maar 101 startbaners in dienst waren. Dit betekent dat het contract van 17 jongeren een keer verlengd werd.

Startjaar	Gewerkt in 2007	
	Aantal contracten	Aantal jongeren
2005	-	
2006	16	↓
2007	102	
Totaal	118	101

Tabel 6. Het aantal contracten en het aantal voltijdse onderhoudsmedewerkers in 2007

Deeltijdse onderhoudsmedewerkers

De deeltijdse onderhoudsmedewerkers zijn jongeren die ingeschreven zijn in het deeltijds beroepsonderwijs. Zij werken 3 dagen in de scholengemeenschap en gaan 2 dagen naar school. Zij kunnen maar één jaar voor eenzelfde werkgever werken.

In 2007 liepen er in totaal 81 contracten en werden 77 jongeren van deze doelgroep tewerkgesteld. Vier jongeren sloten een contract in een andere school, waardoor het niet over opeenvolgende contracten gaat.

Startjaar	Gewerkt in 2007	
	Aantal contracten	Aantal jongeren
2005	-	
2006	36	↓
2007	45	
Totaal	81	77

Tabel 7. Het aantal contracten en het aantal deeltijdse medewerkers in 2007

2.2. Plaatsen

Van zodra een aanvraag tot aanstelling van een startbaner door de JoJo-coördinatie goedgekeurd wordt, krijgt de desbetreffende onderwijsinstelling een plaats toegewezen. Deze instelling moet dan zo snel mogelijk een startbaner aanwerven. Het aantal plaatsen ligt in de verschillende deelprojecten steeds lager dan het aantal contracten. Hiervoor zijn twee verklaringen mogelijk. Preventiemedewerkers en voltijdse onderhoudsmedewerkers kunnen van hun werkgever een verlengingscontract krijgen. Hierdoor kan een startbaner op één jaar tijd twee contracten hebben, terwijl de werkgever over slechts één toegekende plaats beschikt. Een tweede verklaring is dat er steeds startbaners uit het project stromen en dat deze plaatsen ingevuld worden door andere jongeren. Hierdoor is het mogelijk dat binnen één werkjaar één plaats door meerdere jongeren ingevuld wordt.

Deelproject	Aantal plaatsen
Preventie	225
Onderhoud (voltijds)	81
Onderhoud (deeltijds)	65
Totaal	371

Tabel 8. Verdeling van de plaatsen over de verschillende deelprojecten in 2007

2.2.1. Soort school

In 2007 participeerden er 175 scholen uit het secundair onderwijs aan het JoJo-preventieproject. Om aan de projectvoorwaarden te voldoen moet een secundaire school minstens honderd leerlingen tellen en bovendien beschikken over aanvullende lestijden in het kader van het Gelijke Onderwijskansendecreet (de zogenaamde "GOK-uren"). Daarnaast nemen er nog 5 Centra voor Deeltijdse Vorming en 8 scholen buitengewoon onderwijs deel aan het project. Alle BuSO-scholen die momenteel deelnemen aan het preventieproject tellen minstens 100 leerlingen en bieden type 1- opleidingsvorm 3 aan.

In tegenstelling tot het preventieproject, worden plaatsen voor onderhoudsmedewerkers niet toegekend aan afzonderlijke onderwijsinstellingen, maar steeds aan scholengemeenschappen. Dit is zowel het geval voor de voltijdse als voor de deeltijdse onderhoudsmedewerkers. Momenteel beschikken 21 scholengemeenschappen uit het secundair onderwijs en 60 scholengemeenschappen uit het basisonderwijs over een voltijdse onderhoudsmedewerker. Daarnaast zijn er 31 scholengemeenschappen uit het secundair onderwijs met een deeltijdse onderhoudsmedewerker en 34 scholengemeenschappen uit het basisonderwijs.

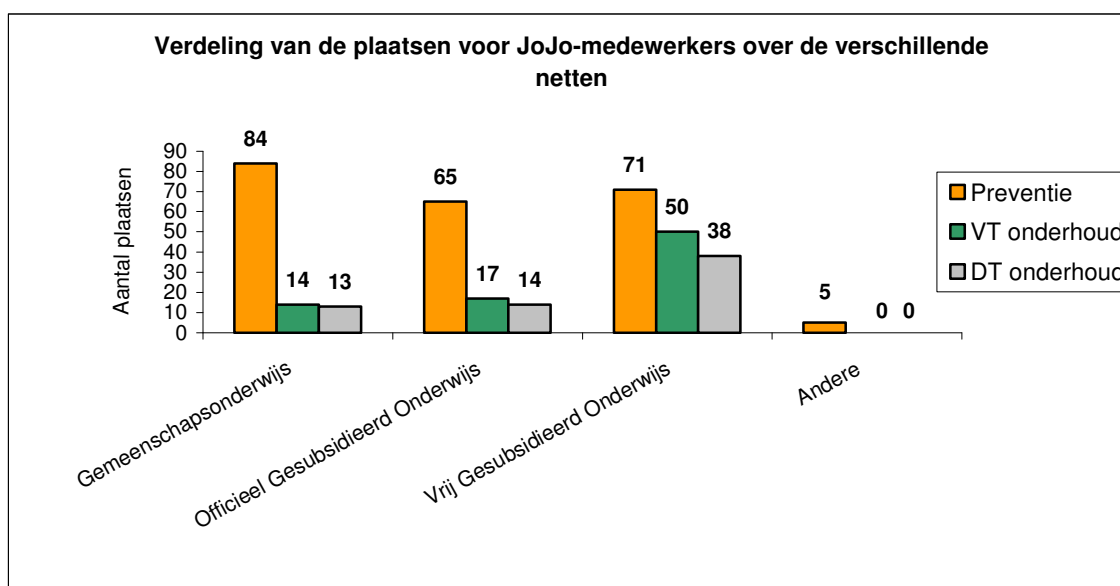
2007	Preventie		Onderhoud VT		Onderhoud DT	
School secundair onderwijs	175	93 %	-	-	-	-
Centrum Deeltijdse Vorming	5	3 %	-	-	-	-
School buitengewoon onderwijs	8	4 %	-	-	-	-
Scholengemeenschap secundair onderwijs	-	-	21	26 %	31	47 %
Scholengemeenschap basisonderwijs	-	-	60	74 %	34	53 %
Totaal	188	100 %	81	100 %	65	100 %

Tabel 9. Deelnemende onderwijsinstellingen volgens type en deelproject in 2007

2.2.2. Verdeling over de netten

Scholen(-gemeenschappen) uit het Vrij Gesubsidieerd Onderwijs beschikten in 2007 over 43 % van het aantal plaatsen. Het Gemeenschapsonderwijs vulde 30 % van het aantal plaatsen in, het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs 26 %. Ten slotte werd 1 % van de plaatsen toegekend aan Centra Deeltijdse Vorming. Het merendeel van de plaatsen voor onderhoudsmedewerkers is toegekend aan een scholengemeenschap uit het Vrij Gesubsidieerd Onderwijs. In het preventieproject daarentegen beschikken scholen uit het Gemeenschapsonderwijs en uit het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs samen over 66 % van het totale aantal plaatsen.

De onderstaande grafiek (figuur 11) geeft een duidelijk beeld van de spreiding van het aantal plaatsen over de verschillende netten.

Figuur 11. Verdeling van de plaatsen voor JoJo-medewerkers over de verschillende netten in 2007

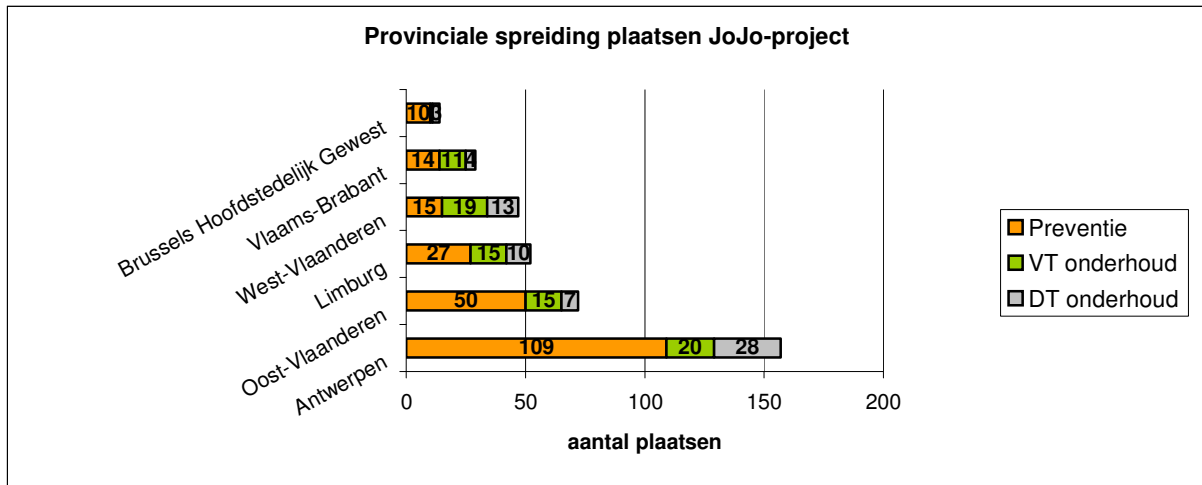
2.2.3. Provinciale verdeling

De provincie Antwerpen beschikt over het grootste aantal plaatsen voor preventiemedewerker. 49 % van het aantal plaatsen in het JoJo-project werd toegekend aan scholen of scholengemeenschappen uit deze provincie. Oost-Vlaanderen komt op de tweede plaats met 22 % van de plaatsen voor preventiemedewerkers. Limburg, West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant hebben respectievelijk een procentueel aandeel van 12%, 7% en 6%. Onderaan de rangschikking staat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met 4 % van de toegekende plaatsen.

Ook bij de plaatsen voor voltijdse onderhoudsmedewerkers is de provincie Antwerpen met een procentueel aandeel van 24 % koploper. West-Vlaanderen volgt Antwerpen op de voet met een aandeel van 23 %. Uitschieter onderaan is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met slechts 1 % van de plaatsen. Limburg en Oost-Vlaanderen hebben elk een aandeel van 19 %. Vlaams-Brabant heeft 14 % van het aantal plaatsen.

In 2007 was de provincie Antwerpen goed voor een procentueel aandeel van 43 % van het aantal deeltijdse onderhoudsmedewerkers. West-Vlaanderen had een aandeel van 20 %. Limburg, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant tellen elk respectievelijk 15 %, 11 % en 6 % van het totale aantal DBSO'ers in het JoJo-project.

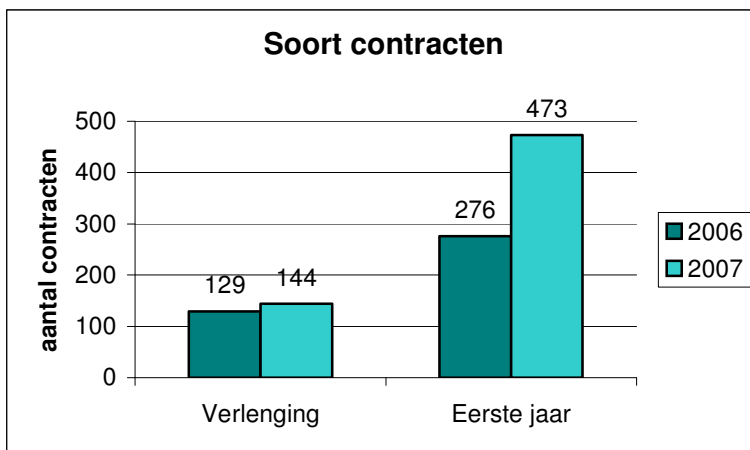

Figuur 12. Provinciale verdeling van de plaatsen in het JoJo-project.

2.3. Arbeidsovereenkomsten

2.3.1. Statuut

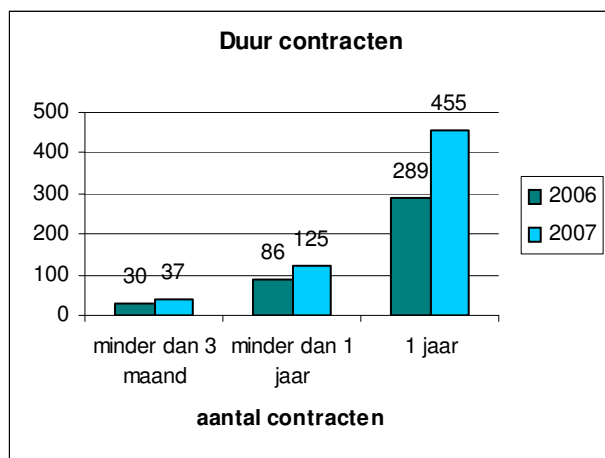
Uit figuur 13 blijkt dat het aantal contracten voor JoJo-medewerkers in 2007 beduidend hoger lag dan in 2006. Zo waren er in 2007 473 contracten voor startbaners die voor een eerste jaar tewerkgesteld werden, tegenover 275 contracten in 2006. Het aantal contracten voor startbaners die verlengd werden steeg van 129 contracten in 2006 tot 144 contracten in 2007. De globale stijging van het aantal contracten is volledig toe te schrijven aan de uitbreiding van de projectmiddelen via het Vlaamse Meerbanenplan. Zo werden in 2007 zelfs minder contracten uitbetaald met middelen van het federale Rosettaplan, namelijk 295 contracten in 2007 tegenover 308 contracten in 2006. De opvallend sterke stijging van het aantal contracten voor startbaners die in een eerste jaar in het JoJo-project zitten, kan men verklaren doordat met de middelen van het Vlaamse Meerbanenplan overwegend nieuwe startbaners gefinancierd werden. Van de 322 contracten die in 2007 door het Vlaamse Meerbanenplan bekostigd werden, waren er 289 voor startbaners in een eerste tewerkstellingsjaar.

Figuur 13. Soort contracten lopende in 2006 en 2007 in het JoJo-project

2.3.2. Duur

Onderstaande figuur biedt een overzicht van de duurtijd van de contracten in 2006 en 2007. Tijdens deze twee werkjaren werd telkens meer dan een kwart van de contracten vroegtijdig beëindigd. In

2006 ging het om 116 contracten (29 %) en in 2007 om 162 contracten (26 %). In een minderheid van de gevallen gebeurt de contractbeëindiging binnen de proeftijd. In 2006 was dit 30 keer en in 2007 37 keer het geval. Er zijn momenteel onvoldoende gegevens beschikbaar om voor beide werkjaren tot een gedetailleerd overzicht te komen van de redenen waarom men tot een vroegtijdige contractbeëindiging kwam. De coördinatie van het startbanenproject 'Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen' engageert zich ertoe om voor het huidige werkjaar dergelijke gegevens wel te verzamelen.

Figuur 14. Duur van de contracten in het JoJo-project in 2006 en 2007

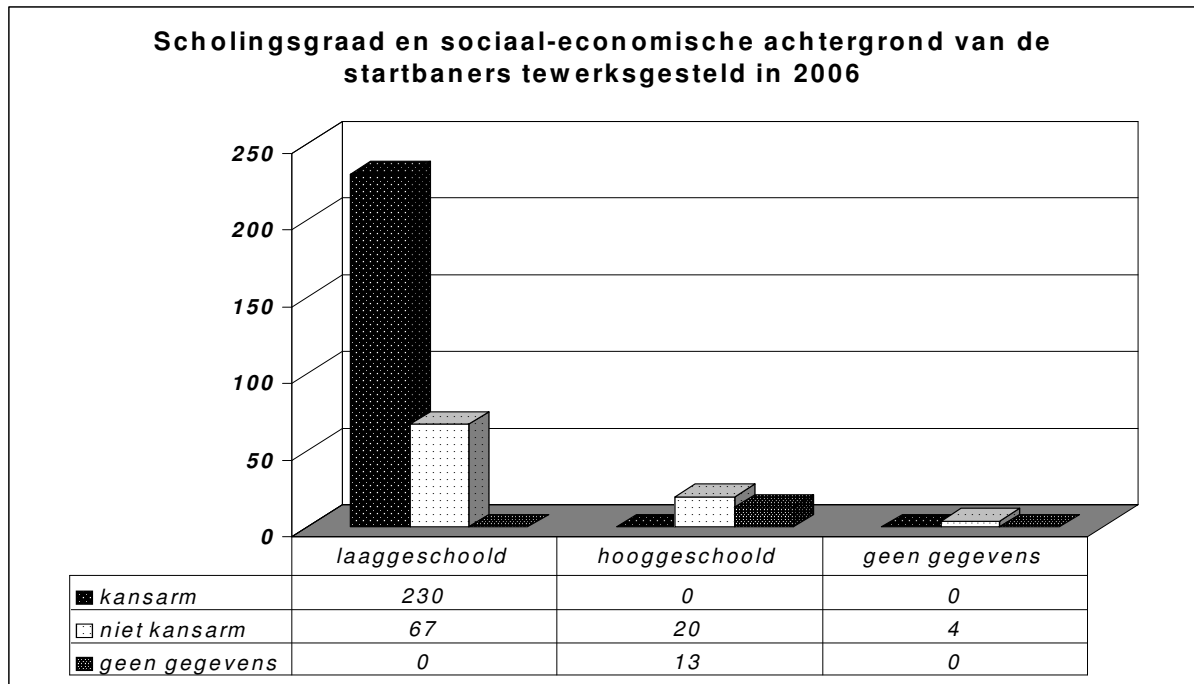
2.4. Startbaners

In het startbanenproject 'Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen' werkten er in 2006 404 jongeren en in 2007 617. In dit onderdeel ligt de focus op het profiel van deze startbaners.

2.4.1. Sociaal-economische achtergrond

In 2006 waren er op een totaal van 334 jongeren 297 laaggeschoolden (89%) en 33 personen (10%) met een diploma secundair onderwijs. Van 4 startbaners (1%) zijn er geen sociaal-economische gegevens beschikbaar.

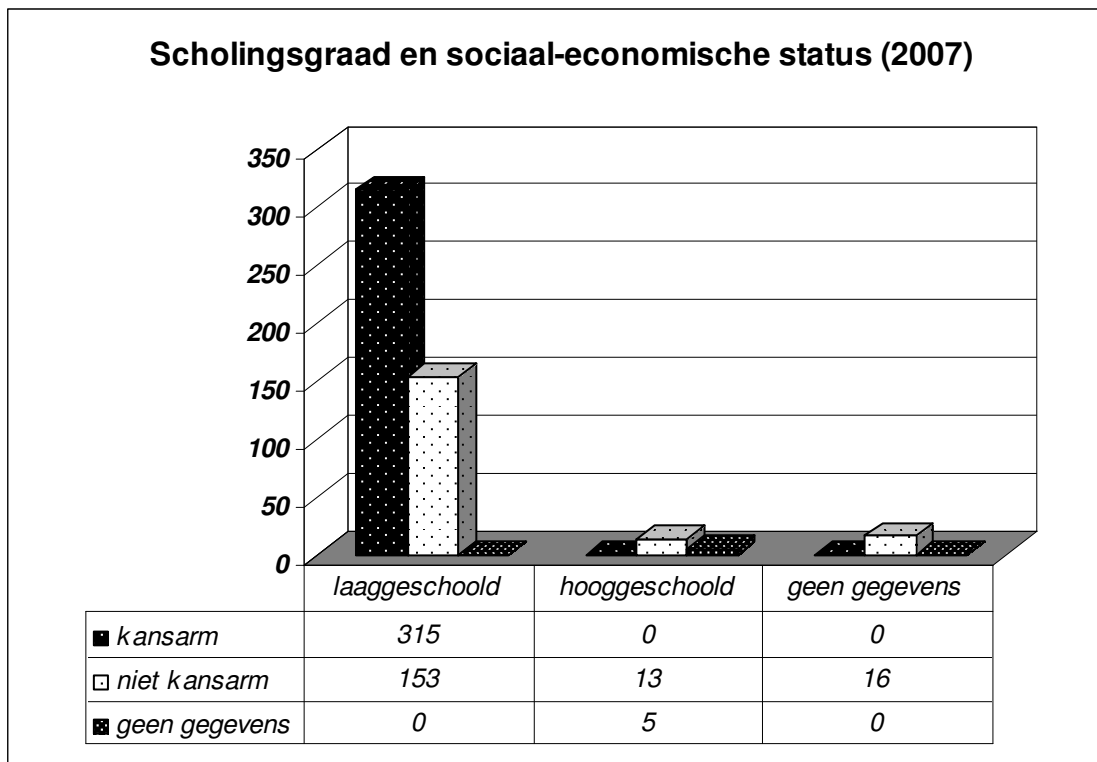
Een grote meerderheid van de startbaners, namelijk 69% of 230 startbaners, is afkomstig uit een kansarm milieu. Het valt sterk op dat van alle hooggeschoolde startbaners waarvan de sociaal-economische gegevens voorhanden zijn, geen enkele kansarm is.

Figuur 15. Scholingsgraad en sociaal-economische achtergrond van de JoJo-startbaners tewerkgesteld in 2006

In 2007 werkten er 502 jongeren in het JoJo-project. 468 startbaners (93 %) waren laaggeschoold, terwijl 18 (4 %) wel over een diploma van het secundair onderwijs beschikken. Van 16 startbaners (3 %) zijn er geen gegevens over hun sociaal-economische achtergrond beschikbaar.

Net zoals in 2006 is de meerderheid van de startbaners afkomstig uit een kansarm milieu, namelijk 315 startbaners of 63 %. Zowel voor 2006 als voor 2007 valt het sterk op dat van alle hooggeschoolde startbaners waarvan de sociaal-economische gegevens voorhanden zijn, geen enkele kansarm is.

Figuur 16. Scholingsgraad en sociaal-ecomische status van de JoJo-startbaners tewerkgesteld in 2007

2.4.2. Genderverhouding

Tussen de verschillende deelprojecten van het JoJo-project zijn er opmerkelijke verschillen wat de genderverhouding betreft. In het preventieproject kregen in totaal 225 vrouwen en 194 mannen een contract. Dit komt overeen met een verhouding van 54 % contracten voor vrouwen tegenover 46 % contracten voor mannen. In de andere deelprojecten liggen de verhoudingen totaal anders en zijn vrouwen significant ondervertegenwoordigd. Zo werden er op een totaal van 117 contracten met voltijdse onderhoudsmedewerkers slechts 6 contracten afgesloten met vrouwen. 95 % van deze contracten waren bestemd voor mannen, terwijl 5 % van de contracten met een vrouw werd afgesloten. Voor de deeltijdse onderhoudsmedewerkers werden er 9 contracten afgesloten met vrouwen en 72 contracten met mannen. In percentages uitgedrukt zijn dit 11 % vrouwen tegenover 89 % mannen.

	<i>Mannen</i>	<i>Procentueel</i>	<i>Vrouwen</i>	<i>Procentueel</i>	<i>Totaal</i>
Preventie	194	46%	224	54%	418
Onderhoud VT	112	95%	6	5%	118
Onderhoud DT	72	89%	9	11%	81
Totaal	378	61%	239	39%	617

Tabel 10. De genderverhouding op basis van het aantal afgesloten contracten in 2007

In totaal werden er in 2007 in het ganse startbanenproject 378 contracten afgesloten met mannen (61%) tegenover 240 contracten met vrouwen (39%). Ondanks hun lichte oververtegenwoordiging bij de preventiemedewerkers zijn de vrouwen globaal bekeken ondervertegenwoordigd in het startbanenproject.

2.4.3. Verhouding allochtonen-autochtonen

In 2007 waren er op een totaal van 618 startbaners minstens 248 contracten voor allochtonen. In de praktijk ligt dit aantal vermoedelijk nog iets hoger. De registratie van deze gegevens gebeurt op basis van het infoformulier dat startbaners moeten invullen aan het begin van hun eerste tewerkstellingsjaar. Mogelijk zijn er in het project allochtone jongeren die - al dan niet bewust - op het infoformulier het vakje 'allochtoon' niet aankruisten.

In het deelproject preventie kregen minstens 203 allochtonen - op een totaal aantal van 419 - een (nieuw) contract. Dit komt overeen met een percentage van 48 % allochtonen. Bij de voltijdse onderhoudsmedewerkers ligt dit percentage slechts op 20 %. 24 startbaners op een totaal aantal van 118 noteerden allochtoon te zijn. Van de deeltijdse onderhoudsmedewerkers is 26 % allochtoon. Dit percentage komt overeen met 21 startbaners op een totaal van 81.

Deelproject	Minimumaantal allochtone startbaners	Totale aantal startbaners	Minimaal aandeel allochtonen
Preventie	203	418	48%
Onderhoud (voltijds)	24	118	20%
Onderhoud (deeltijds)	21	81	26%
Totaal	248	617	41%

Tabel 11. Het aandeel allochtonen op basis van het aantal afgesloten contracten in 2007

3. Aandachtspunten

Zowel in het project 'Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen' als in het project 'Verkeersveiligheid' zijn er constant openstaande vacatures. Het is voor de werkgevers niet altijd even vanzelfsprekend om deze vacatures in te vullen. Af en toe blijven vacatures zelfs enkele maanden open staan. Hiervoor zijn verschillende verklaringen mogelijk:

(1) Er is nagenoeg geen respons op de vacatures.

a. Er wonen te weinig doelgroepjongeren in de betrokken regio.

Vooraf in landelijke gemeenten ligt het aantal werkzoekende doelgroepjongeren meestal erg laag. Hierdoor is het nagenoeg onmogelijk om een geschikte kandidaat te vinden. Wegens de beperkte mobiliteit van de doelgroepjongeren is het voor de werkgevers in deze gemeenten ook heel moeilijk om iemand uit de omliggende steden of gemeentes aan te werven. Ten slotte kiezen sommige werkgevers ervoor om een inwoner uit de eigen gemeente tewerk te stellen, waardoor andere kandidaten niet weerhouden worden.

In het VeVe-project worden plaatsen toegekend op basis van de ongevallenstatistiek. Hierdoor zijn een heel aantal landelijke gemeentes actief. Dit heeft tot gevolg dat het probleem van openstaande vacatures vooral in het VeVe-project sterk voelbaar is. In het JoJo-project hebben vooral scholengemeenschappen uit het basisonderwijs met dit probleem te kampen.

b. De vacature bereikt de doelgroep niet.

De afstemming tussen de vraag- en de aanbodzijde is van groot belang. Uit onderzoek blijkt dat laaggeschoolden via andere kanalen op zoek gaan naar vacatures dan hogeschoolden (Doyen & Lamberts, 2001)². Kortgeschoolden sporen eerder vacatures op in de lokale pers en maken bijvoorbeeld minder gebruik van KISS³. Voor de startbanenprojecten 'Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen' en 'Verkeersveiligheid' kunnen we hieruit twee conclusies trekken: Ten eerste moeten werkgevers op zoek gaan naar geschikte kanalen om sollicitanten aan te trekken. Hierbij moeten ze rekening houden met de lokale media, scholen in de buurt, jeugdwerk, plaatsen waar jongeren zich ophouden, enz. Ten tweede is een nauwere samenwerking tussen steden, gemeenten en onderwijsinstellingen enerzijds en de VDAB anderzijds onontbeerlijk. Uit onderzoek blijkt reeds dat voor de aanwerving van hun werkgevers lokale besturen van alle werkgevers het meest gebruik maken van de diensten van de VDAB (Doyen & Lamberts, 2001). Desondanks kan het VeVe-project niet meegenieten van deze tendens. Door uitsluitend een vacature te publiceren op de WIS-computer bereik je onvoldoende doelgroepjongeren. Voor beide startbanenprojecten kan men concluderen dat een nauwere samenwerking met de lokale werkwinkels zich opdringt om de matching vlotter te laten verlopen.

c. De (inhoud van de) functie lijkt niet aantrekkelijk voor de jongeren.

Vooraf het takenpakket van het VeVe-project blijkt de doelgroep niet aan te spreken. Daarom is het belangrijk dat steden en gemeenten zowel bij het opstellen van het takenpakket van de startbaner als bij het uitschrijven van de vacature de functie zo concreet mogelijk voorstellen. Hierdoor kunnen de jongeren beter beoordelen of ze al dan niet geschikt zijn voor de job. Al te vaak denken sollicitanten dat zij als laaggeschoolde niet geschikt zijn voor een tewerkstelling in het project vanwege de complexe vaardigheden en competenties die de werkgevers verwachten.

d. Onvoldoende bekendheid van het project

Zowel bij vele potentiële doelgroepjongeren als bij potentiële werkgevers geniet het VeVe-project weinig bekendheid. Mede door de mond aan mond reclame tussen onderwijsorganisaties geniet het JoJo-project een grotere bekendheid. Uit de tientallen

² Doyen, G. & M. Lamberts (2001). Hoe zoeken werkzoekenden? HIVA-K.U.Leuven, Leuven, 214p.

³ KISS is een gratis databank met cv's van sollicitanten. Bron: www.vdab.be (27/11/2007)

spontane sollicitaties die de JoJo-coördinatoren maandelijks ontvangt, blijkt dat het JoJo-project ook bij de doelgroepjongeren goed gekend is.

(2) Er zijn te weinig geschikte kandidaten.

- a. De verwachting van de werkgever ligt vaak te hoog.**
Een ander probleem dat steeds terugkomt, is dat werkgevers vaak te hoge eisen stellen aan de startbaners. Vele werkgevers verwachten van een startbaner dat hij of zij vlot met verschillende softwareprogramma's overweg kan, dat hij of zij sociaal en flexibel is, snel bijleert, enz. Door de lat van meet af aan te hoog te leggen, gaan werkgevers te vaak voorbij aan het potentieel dat in een persoon aanwezig is.
- b. De opkomst is te klein om een goede kandidaat te selecteren.**
Door een gebrek aan voldoende kandidaten, nemen sommige werkgevers om het even wie als startbaner aan. Al te vaak leidt dit tot een vroegtijdige beëindiging van het contract.
- c. Veel respons van kandidaten die niet voldoen aan de leeftijds- en diplomaverenisten.**
Bij openstaande vacatures reageren er vaak verschillende kandidaten die niet voldoen aan de vereisten voor aanwerving. Ook de VDAB stuurt vaak kandidaten door die niet aan deze vereisten voldoen. Betere bekendmaking van het project bij VDAB-consulenten dringt zich op.

Om ervoor te zorgen dat er minder tijd zit tussen twee contracten op eenzelfde toegekende plaats zal de coördinatie contact opnemen met de werkgever 3 maand voor het einde van het lopende contract. Nu wachten werkgevers vaak totdat het contract van de huidige startbaner ten einde is vooraleer ze een aanvraag voor een nieuwe startbaner indienen.

Om tegemoet te komen aan de problemen die steden en gemeentes ondervinden met het vinden van kandidaten, zullen we in 2008 een aantal acties ondernemen. Deze zijn (1) nauwer samenwerken met VDAB, (2) gebruik maken van de extra aandacht voor onze doelgroep in steden en gemeentes en (3) werkgevers beter ondersteunen in de opmaak van de vacature.

Voor een nauwere samenwerking met de VDAB werd de aanzet reeds gegeven in 2007. Eind oktober vertrok een nota naar de minister met de vraag om een centrale contactpersoon aan te duiden die voor volgende zaken in kan staan:

- De projecten (en de aanwervingsvoorwaarden) bekendmaken bij de LKC's zodat de kandidaten nog beter gescreend kunnen worden en dat ze kunnen inspelen op vragen van werkgevers om de beoogde doelgroep te bereiken.
- Tussensamenwerking tussen de regionale antennes van het actieplan jeugdwerkloosheid en de coördinatie van de startbanenprojecten om meer doelgroepjongeren te bereiken.
- Contactpersoon in verband met problematische, individuele dossiers van werkgevers en startbaners.

Om het probleem van de, voor onze doelgroep, onaantrekkelijke vacatures aan te pakken, kwamen we in 2007 een eerste keer samen met Jobkanaal. In 2008 zal deze beperkte samenwerking verder gezet worden.

Bovendien zullen werkgevers beter begeleid worden om een aantrekkelijk en haalbaar takenpakket op te stellen. In het verleden werden aanvragen op een vrij losse manier beoordeeld. Door op een systematische manier een degelijk takenpakket in de aanvraag voor een startbaner te verwachten én werkgevers indien nodig ondersteuning te bieden, hopen we de kwaliteit van de vacatures aan te pakken.

Een laatste knelpunt in de aanwerving dan startbaners is keuze voor de doelgroep, "laaggeschoolde jongeren". Eind 2007 maakte het kabinet een uitzondering op deze afspraak door toe te staan dat een school een jongere met diploma aannam omdat hij behoorde tot de groep "jongeren die tot een kansengroep behoren i.c. allochtoon en/of allochtoon, een opleiding volgen, zwakker presterende studierichting op het vlak van uitstroom naar de arbeidsmarkt beëindigd hebben." Dit zou betekenen dat ook jongeren die hun diploma secundair onderwijs wel behaalden in het project kunnen stappen. De coördinatie is hier geen vragende partij voor omdat deze uitbreiding van de

doelgroep er ongetwijfeld zal toe leiden dat heel weinig lokale besturen nog een laaggeschoolde jongere zullen selecteren. Op die manier zullen de zwakste jongeren op de arbeidsmarkt het ook moeilijk hebben om een plaatsje te krijgen in het startbanenproject verkeersveiligheid. Anderzijds blijkt uit de enquête van 2007 blijkt dat bijna alle werkgevers wel vragende partij zijn om jongeren aan te werven die een diploma behaalden. Zij geven dan ook aan dat vooral de jongeren die een diploma behaalden dankzij het project zowel intern, als naar de rest van de arbeidsmarkt konden doorstromen.

HOOFDSTUK 3: BUDGETTEN

1. Loon

1.1. Federaal budget

Het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming betaalt de laaggeschoolde startbaners aan onderwijsbarema 229. De niet-geïndexeerde bruto maandwedge bedraagt 13.356,50 €. Na omrekening op basis van de huidige index van 1,4002 (1/11/2006) krijgen alle startbaners maandelijks een brutowedde van 1.558,48 €. De haard- en standplaatsvergoeding bedraagt momenteel respectievelijk 83,99 € en 41,99 €. Voor wat het vakantiegeld betreft, geldt de regeling van het contractueel personeel binnen het gemeenschapsonderwijs. Dit maakt dat een startbaner op jaarbasis 25.988,76 € kost.

2006	JoJo	VeVe	Totaal
1 januari - 31 maart	820.957,16 €	406.856,17 €	1.227.813,33 €
1 april - 30 juni	946.501,99 €	469.967,91 €	1.416.469,90 €
1 juli - 30 september	755.653,81 €	362.815,67 €	1.118.469,48 €
1 oktober - 31 december	869.355,99 €	411.452,37 €	1.280.808,36 €
Totaal	3.392.468,95 €	1.651.092,12 €	5.043.561,07 €

2007	JoJo	VeVe	Totaal
1 januari - 31 maart	777.965,98 €	396.236,05 €	1.174.202,03 €
1 april - 30 juni	993.902,12 €	509.470,09 €	1.503.372,21 €
1 juli - 30 september	734.791,10 €	398.611,60 €	1.133.402,70 €
1 oktober - 31 december	870.895,29 €	465.390,53 €	1.336.285,82 €
Totaal	3.377.554,49 €	1.769.708,27 €	5.147.262,76 €

Tabel 12. Uitgaven startbanenprojecten in 2006 en 2007 (federaal budget)

Het budget ter beschikking gesteld door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg is vastgelegd op 5.733.498 €. Met dit budget moeten zowel de drie coördinatoren als de startbaners betaald worden.

Als een startbaner op jaarbasis 25.988,76 €⁴ kost en een coördinator 39.098,39 € (barema 042), betekent dit dat er in het VeVe-project maximum 88 startbaners het volledige jaar op voltijdse basis kunnen werken. Voor JoJo zijn dit 128 startbaners. In het samenwerkingsakkoord tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap was oorspronkelijk financiering voorzien voor 315 startbaners, maar nu komen die middelen dus overeen met de tewerkstelling van 216 startbaners (VTE) op jaarbasis.

Om de middelen maximaal te besteden, mogen we deze cijfers echter niet vertalen in 'maximum aantal toegekende plaatsen' zoals in het verleden gebeurde. Een toegekende plaats is immers geen garantie voor betaling van een startbaner. Zeker voor dit project, waarbij vacatures moeilijk in te vullen zijn en startbaners vaak ziek of ongewettigd afwezig zijn, gaat deze redenering niet op, waardoor de beschikbare middelen niet optimaal besteed worden.

⁴ Startbaner betaald op barema 229. Er is rekening gehouden met het maandloon, de haard- en standplaatsvergoeding, het vakantiegeld en de eindejaarstoelage.

1.2. Vlaams budget

In het kader van het Vlaamse Meerbanenplan wordt jaarlijks 5 miljoen euro toegekend aan het JoJo-project voor de betaling van de lonen van de startbaners. De kosten van een startbaner blijven hetzelfde als voor het federaal budget. De onderhoudsmedewerkers die aan een barema 131 werken, verdienen evenveel als de preventiemedewerkers, die volgens barema 229 werken. Er werd slecht één contract afgesloten met een preventiemedewerker met het hoger betaalde barema 252.

Het budget kwam in 2006 overeen met 200 voltijdse equivalenten. Bij een correcte berekening aangepast aan de huidige index kunnen per jaar 188 voltijdse laaggeschoolde startbaners werken op Vlaams budget. In deze groep werkt er ook een groep deeltijds, wat betekent dat er heel wat meer personen tewerkgesteld zijn.

Aangezien er momenteel onvoldoende gegevens beschikbaar zijn, is het onmogelijk om een gedetailleerd overzicht te maken van de aangewende middelen van het Vlaamse budget.

2. Vorming en opleiding

Opleidingen zijn een belangrijk instrument om kansengroepen optimaal te integreren in de arbeidsmarkt. In de startbanenprojecten krijgen jongeren de kans om zich op verschillende manieren bij te scholen.

Ze kunnen gratis deelnemen aan vormingen georganiseerd door de coördinatieceel. Doel van deze vormingen is jongeren (én hun coaches) informeren over hun statuut en over de modaliteiten van het project. Daarnaast bieden we vormingen aan die gericht zijn op het beter functioneren van de startbaner in zijn werkomgeving. De coördinatoren gaan via hun contacten met de werkgevers na of er voldoende draagvlak bestaat voor een bepaalde vorming. Deze vormingen zorgen er ook voor dat de startbaners met elkaar in contact komen en ervaringen kunnen uitwisselen.

Alle startbaners krijgen de kans om een bijkomende individuele opleiding te volgen. De startbaner kan, afhankelijk van de eigen interesses, vaardigheden en motivatie, kiezen uit een opleiding van korte of van lange(re) duur. Om te verzekeren dat startbaners een opleiding kiezen die gericht is op de uitbouw van een toekomstige loopbaan, worden enkel opleidingen die leiden tot het behalen van een diploma en/of beroepsgericht zijn goedgekeurd. Startbaners moeten hiervoor een uitdrukkelijk gemotiveerde vormingsaanvraag richten tot de JoJo-coördinatieceel.

Afhankelijk van de aard van de vorming of opleiding, gebeurt de terugbetaling ervan via het vormingsbudget dat beheerd wordt door de projectcoördinatoren, via opleidingscheques van de VDAB, via het nascholingsbudget van de werkgever of via een persoonlijke bijdrage van de startbaner. Zij krijgen ook de mogelijkheid om met behoud van loon verlof te nemen om te studeren.

Het volgen van deze individuele opleiding speelt een belangrijke rol in het toekennen van contractverlengingen. Om hiervoor in aanmerking te komen moeten zij immers voldoen aan de 'opleidingsvereiste'. Dit betekent concreet dat het volgen van een opleiding vanaf het tweede tewerkstellingsjaar verplicht is. Toch vinden de coördinatie het belangrijk dat startbaners al tijdens het eerste vormingsjaar beginnen met het volgen van een opleiding. Op die manier kunnen meer startbaners hun opleiding voltooien voordat ze het startbanenproject verlaten. Door informatiesessies te organiseren over opleidingsmogelijkheden en over de praktische aspecten die hiermee verband houden, proberen de coördinatoren hieraan een bijdrage te leveren. Ook tijdens schoolbezoeken benadrukken de coördinatoren de noodzaak om zo snel mogelijk aan een opleiding te beginnen.

Naast de individuele opleidingen en de vormingen georganiseerd door het Beleidsdomein Onderwijs en Vorming, worden de deelnemende onderwijsinstellingen aangemoedigd om ook zelf te voorzien in een vormingspakket voor de startbaner(s). Het is immers vanzelfsprekend dat ook startbaners kunnen genieten van de vormingen die scholen voorzien voor hun personeelsleden. De kostprijs van deze vormingsmomenten wordt volledig gedragen door de school.

2.1. Startbanenproject verkeersveiligheid

2.1.1. Collectieve vormingen

Collectieve vormingen zijn vormingen georganiseerd door de coördinatie voor de startbaners en hun coaches. Meestal gaat het om introductiemomenten en workshops rond verkeerseducatieve thema's. Hieronder vindt u een overzicht van de georganiseerde studiemomenten terug.

2006

Datum	Duur	Onderwerp
2 februari 2006	1 dag	Introductiedag
21 februari 2006	1/2 ^{de} dag	Workshop schoolspaaractie
23 mei 2006	1/2 ^{de} dag	Workshop verkeerseducatieve routes en 'Meester op de

Fiets'		
6 juni 2006	1 dag	Introductiedag
12 september 2006	1/2 ^{de} dag	Workshop 'Poolen, veilig en milieuvriendelijk naar school'
20 september 2006	1/2 ^{de} dag	Workshop 'Octopusplan'
14 november 2006	1/2 ^{de} dag	Workshop 'Schoolroutekaarten'
Totaal	4 1/2de dag	

2007

Datum	Duur	Onderwerp
22 januari 2007	1 dag	Introductie en workshop schoolvervoersplannen
13 februari 2007	1 dag	"Veilig en milieuvriendelijk naar school" + "Verkeerskwis"
16 maart 2007	1 dag	Workshop "Verkeersles geven, hoe doe je dat?"
7 augustus 2007	1 dag	Introductiedag voor coaches van schoolspotters
9 augustus 2007	1 dag	Communicatietechnieken (schoolspotters)
10 augustus 2007	1 dag	Communicatietechnieken (schoolspotters)
16 augustus 2007	1 dag	Conflicthantering (schoolspotters)
22 augustus 2007	1 dag	Projectwerking (schoolspotters)
23 augustus 2007	1 dag	Projectwerking (schoolspotters)
24 augustus 2007	1 dag	Projectwerking (schoolspotters)
21 september 2007	1 dag	Workshop "Verkeersles geven, hoe doe je dat?"
11 december 2007	1/2 ^{de} dag	Terugkomdag voor coaches van schoolspotters
Totaal	11 1/2de dag	

2.1.2. Persoonlijke vorming startbaners

In 2007 ontving de coördinatie 23 vormingsaanvragen voor volgende studierichtingen:

- Jeugd- en Gehandicaptenzorg (7)
- Begeleider in de kinderopvang
- BSO 3 (CVO)
- ASO 3 (CVO)
- Initiatie computerkennis
- Secretaresse
- TSO 3 (Examencommissie) (2)
- Verkoper (Syntra)
- Frans
- Spaans
- Master verkeerskunde
- GPB-opleiding
- Toegepaste grafiek
- Verpleegkunde
- Windows XP
- Hondenfokker (afgekeurd)

Dit betekent dat slechts 18% van de jongeren tewerkgesteld in 2007 een vormingsaanvraag indiende.

2.1.3. Vormingsbudget

Het startbanenproject verkeersveiligheid beschikt jaarlijks over een vormingsbudget van 25.000 euro. Met dit bedrag moeten we de persoonlijke vormingen, de collectieve vormingen en de onkosten van de coördinatie dekken.

2006

Totaal besteed	7.350,27 € (29,4%)
Resterend	17.643,73 € (70,6%)

2007

Doel	Bedrag
Persoonlijke vormingen	5.420,10 €
Collectieve vormingen	7.426,08 €
Kosten coördinator	355,35 €
Totaal	13.201,53 € (52,8%)
Resterend	11.798,47 € (47,2%)

In 2007 hield de coördinator de uitgegeven bedragen per categorie bij. In 2006 gebeurde dit niet, zodat er geen detailweergave mogelijk is. In 2007 besteedde coördinatie meer vormingsbudget dan in 2006.

2.2. Scholen voor Jongeren – Jongeren voor Scholen

2.2.1. Individuele opleidingen

Het is onmogelijk om voor 2007 een overzicht te maken van de opleidingen die door startbaners gevolgd werden. Pas vanaf het schooljaar 2007-2008 worden deze gegevens systematisch opgevraagd via de evaluatieformulieren. Zowel startbaners als coaches van startbaners moeten op het einde van de tewerkstelling van de JoJo-startbaner een dergelijk formulier invullen en opsturen naar de coördinatoren. Daarnaast zullen de coördinatoren in 2008 via een enquête een stand van zaken opmaken van de opleidingen die door de startbaners gevolgd worden. Aangezien startbaners tot 3 jaar bij dezelfde werknemer kunnen tewerkgesteld worden, zal het pas vanaf het schooljaar 2010-2011 mogelijk zijn om een betrouwbaar overzicht te genereren van de door startbaners gevolgde opleidingen van de startbaners.

2.2.2. Collectieve vormingen

Het is de opdracht van de coördinatoren om op regelmatige tijdstippen vormingen te organiseren voor de startbaners en coaches. In 2007 richtten deze vormingen zich tot de deelprojecten preventie en onderhoud (voltijds). DBSO onderhoudsmedewerkers gaan immers deeltijds naar school, waardoor zij minder nood hebben aan een bijkomend opleidingspakket.

Vooraleer er besloten wordt om een vorming over een bepaald thema te organiseren, gaan de JoJo-coördinatoren via hun contacten met de scholen na of er hiervoor voldoende draagvlak bestaat. Opleidingssessies, die door het Beleidsdomein Onderwijs en Vorming worden aangeboden, zijn gericht op een beter functioneren van de startbaner in zijn werkomgeving.

In totaal organiseerden de JoJo-coördinatoren 55,5 vormingsdagen. Hiervan werden 16,5 vormingsdagen georganiseerd in het eerste semester en 38,5 in het tweede semester. Voor de preventiemedewerkers, die de grootste groep uitmaken binnen het JoJo-project, werden in totaal 37,5 vormingsdagen ingericht. Voor de onderhoudsmedewerkers LSO lag dit aantal op 18. Om tegemoet te komen aan de geografische spreiding van de deelnemende scholen vonden deze vormingssessies in de mate van het mogelijke regionaal plaats. Deze maatregel werkt drempelverlagend. Uit onze ervaring blijkt immers dat deze vormingen meer succes hebben dan vormingen die op een centrale plaats worden georganiseerd.

Tabel 13. Vormingen voor preventiemedewerkers in 2007

Thema van de vorming	Duur van één traject ⁵	Aantal trajecten	Datum of data per vormingstraject	Locatie
Omgaan met spijbelen	1 dag ⁶	2	- 16-01-2007	Antwerpen

⁵ Een vormingstraject duidt op alle vormingssessies voor één groep.

			- 15-05-2007	Antwerpen
Assertief communiceren	3 dagen	1	06-03-2007, 20-03-2007 en 27-03-2007	Antwerpen
Conflicthantering	3 dagen	1	26-04-2007, 07-05-2007 en 14-05-2007	Brussel
Omgaan met drugs	2,5 dagen	1	06-03-2007, 20-03-2007 en 27-03-2007	Antwerpen
Omgaan met drugs	2 dagen	1	04-11-2007 en 11-05-2007	Antwerpen
Intervisie	4 dagen	1	23-01-2007, 01-03-2007, 26-04-2007 en 21-06-2007	Gent
Introductiecurcussen preventiemedewerker	1,5 dagen	8	- 10-09-'07 en 19-11-'07 - 11-09-'07 en 19-11-'07 - 17-09-'07 en 08-01-'07 - 18-09-'07 en 08-01-'07 - 26-11-'07 en 04-12-'07 - 13-12-'07 en 20-12-'07 - 14-12-'07 en 20-12-'07	Antwerpen Antwerpen Antwerpen Antwerpen Hasselt Gent Gent
Informatiesessie voor preventiemedewerkers door de JoJo-coördinatoren	1/2 ^{de} dag	8	- 19-11-2007 - 19-11-2007 - 08-01-2007 - 08-01-2007 - 04-12-2007 - 20-12-2007 - 20-12-2007	Antwerpen Antwerpen Antwerpen Antwerpen Hasselt Gent Gent
Introductiecurcussen voor coaches van preventiemedewerkers	2 dagen	6	- 10-09-'07 en 14-01-'08 - 13-09-'07 en 03-03-'08 - 18-09-'07 en 10-03-'08 - 25-10-'07 en 20-03-'08 - 26-10-'07 en 14-04-'08 - 17-12-'07 en 13-03-'08	Gent Brussel Antwerpen Gent Antwerpen Hasselt
Introductiecurcussen voor onderhoudsmedewerkers LSO	3 dagen	4	- 02-10-2007, 16-10-2007 en 04-12-2007 - 4-10-2007, 18-10-2007 en 07-12-2007 - 09-10-2007, 06-11-2007 en 15-01-2008 - 12-10-2007, 08-11-2007 en 17-01-2008	Brussel Brussel Brussel Brussel
Vorming leerlingenparticipatie	1/2 ^{de} dag	6	- 08-10-2007 - 09-10-2007 - 09-10-2007 - 09-10-2007 - 15-10-2007 - 16-10-2007	Antwerpen Antwerpen Antwerpen Hasselt Gent Brussel
Veiligheidsattest VCA	2 dagen	3	- 12-11-'07 en 13-11-'07 - 15-11-'07 en 16-11-'07 - 10-12-'07 en 11-12-'07	Hasselt Kortrijk Antwerpen

Tabel 14. Vormingen voor onderhoudsmedewerkers LSO

<i>Thema van de vorming</i>	<i>Duur van één traject⁷</i>	<i>Aantal trajecten</i>	<i>Datum of data per vormingstraject</i>	<i>Locatie</i>
Introductiecurcussen voor onderhoudsmedewerkers	3 dagen	4	- 02-10-2007, 16-10-2007 en 04-12-2007 - 4-10-2007, 18-10-2007	Brussel Brussel

⁶ Een vormingsdag komt overeen met ongeveer 6 uren.

⁷ Een vormingstraject duidt op alle vormingssessies voor één groep.

LSO			en 07-12-2007	
			- 09-10-2007, 06-11-2007	Brussel
			en 15-01-2008	
			- 12-10-2007, 08-11-2007	Brussel
			en 17-01-2008	
Vorming leerlingenparticipatie	1/2 ^{de} dag	6	- 08-10-2007	Antwerpen
			- 09-10-2007	Antwerpen
			- 09-10-2007	Antwerpen
			- 09-10-2007	Hasselt
			- 15-10-2007	Gent
			- 16-10-2007	Brussel
Veiligheidsattest VCA	2 dagen	3	- 12-11-'07 en 13-11-'07	Hasselt
			- 15-11-'07 en 16-11-'07	Kortrijk
			- 10-12-'07 en 11-12-'07	Antwerpen

Zowel de voltijdse startbaners als hun coaches worden verplicht om éénmalig een meerdaagse introductie cursus te volgen. Dankzij de introductie cursussen komt belangrijke informatie over het project bij alle startbaners en bij alle coaches terecht. Op die manier kunnen school en startbaner beter inhoud en vorm geven aan het JoJo-project. Voor de andere vormingssessies krijgen de startbaners een uitnodiging, maar is hun deelname niet verplicht.

2.2.3. Budget

In 2007 beschikte het JoJo-project over een vormingsbudget van 112.000 euro. Deze middelen dienen om zowel de opleidingen van individuele startbaners als de vormingen die door de coördinatoren georganiseerd worden, te bekostigen. Op 30 november 2007 was 45.054,95 euro van dit budget besteed. Dit komt overeen met 40,23 % van het totale vormingsbudget. Doordat verschillende organisaties waarmee de JoJo-coördinatie samenwerkt nog moeten betaald worden en er nog steeds aanvragen binnenkomen van startbaners om tegemoet te komen aan opleidingskosten uit 2007, is het momenteel niet mogelijk om een totaaloverzicht te maken van de bestede middelen van het vormingsbudget.

De Vlaamse overheid voorziet in een vormingsbudget van 112.000 euro. Deze middelen staan volledig los van het Vlaamse Meerbanenplan. Met dit bedrag worden de persoonlijke opleidingen van de startbaners, de vormingen die georganiseerd worden door de JoJo-coördinatie en de werkgerelateerde onkosten van de coördinatie bekostigd.

Onderstaand overzicht geeft aan dat er in 2008 nog een deel van de onkosten en prestaties uit 2007 moet betaald worden. Zo werd er 46.000 euro vastgelegd om de prestaties van vzw JES, bvba Boei, vzw Centrum voor Andragogiek te betalen. Daarnaast is er een kredietreservatie van 3.000 euro en een vastlegging van 9.000 euro.

Totaal besteed op 30/11/2007	45.054,95 €
Kredietreservatie	3.000 €
Vastlegging betaling werkingskosten	9.000 €
Vastlegging betaling contracten	46.000 €
Resterend	16.945,05 €

Tabel 15. Vlaams budget voor de startbanenprojecten JoJo en VeVe in 2007

2.3. Knelpunten

Het belangrijkste knelpunt is dat het noch in 2006, noch in 2007 lukte om het vormingsbudget volledig aan te wenden. De reden hiervoor ligt zowel bij de collectieve als bij de persoonlijke vormingen.

Snelle opeenvolging van verschillende coördinatoren zorgt er immers voor dat er geen continuïteit is in het collectieve vormingsaanbod. Er zijn heel weinig aanbieders van gepaste workshops rond verkeersveiligheid. Net daarom is het belangrijk om vanuit de coördinatie een goede relatie met deze organisaties op te bouwen en samen te werken aan een gepast aanbod voor de startbaners. Nu haken zij meestal af na verloop van tijd, waardoor de nieuwe coördinator opnieuw gesprekken moet starten hen weer mee te krijgen zodat er een aanbod is voor de jongeren.

Het vormingsbudget dient ook voor een groot stuk om de persoonlijke vormingen van de startbaners terug te betalen. De meeste startbaners staan ervoor open om een vorming te volgen en beseffen dat ze in het project hiertoe een unieke kans krijgen. Het is echter niet evident om een geschikte studierichting te kiezen. Het complexe opleidingslandschap zorgt er vaak voor dat startbaners al bij hun zoektocht afhaken. Daarnaast is de combinatie werk - studies, ondanks behoud van loon, niet voor de hand liggend. Bovendien staan de besturen er niet altijd voor open om de startbaner voldoende tijd te geven om te studeren.

2.4. Aandachtspunten voor 2008

In 2008 moeten we het vormingsbudget beter besteden. Eerst en vooral betekent dit dat er meer collectieve vormingsdagen voor startbaners verkeersveiligheid moeten komen. Daarnaast moeten we de startbaners nog meer aansporen om een gepaste opleiding te volgen. Daarom wil de coördinatie hen tijdens de evaluatie- en introductiemomenten wegwijs maken in het opleidingslandschap.

HOODSTUK 4: DOELSTELLINGEN

Eind 2007 kregen alle werkgevers die een startbaner verkeersveiligheid tewerkstelden in 2006 en 2007 de kans om deel te nemen aan een schriftelijke enquête. Er reageerden 33 werkgevers (respons: 49%), waarvan 18 gemeentes, 10 steden en 5 organisaties. De provinciale spreiding is als volgt: 8 werkgevers uit West-Vlaanderen, 10 uit Oost-Vlaanderen, 5 uit Vlaams-Brabant, 7 uit Limburg en 3 uit Antwerpen.

Deze enquête maakt het mogelijk om kwalitatieve feedback op het project te krijgen en de doelstellingen die niet direct 'meetbaar' zijn te appreciëren. De citaten in de kaders dienen ter illustratie van de resultaten.

We beschikken dankzij deze enquête van 2007 over een gedetailleerd en betrouwbaar beeld van hoe de startbaners verkeersveiligheid ingezet worden. De JoJo-coördinatoren kozen ervoor om een dergelijke enquête voor het JoJo-project pas in 2008 te houden, aangezien zij eerst nog wilden tegemoet komen aan een bekend knelpunt. Zo bestond in veel scholen en scholengemeenschappen onduidelijkheid over de invulling van het takenpakket van een JoJo-startbaner. Hierdoor bleek de meerwaarde van het project niet altijd duidelijk. De JoJo-coördinatie meent dat een geslaagde tewerkstelling begint bij het uitwerken van een duidelijk en volwaardig takenpakket. Daarom omschreef ze de krijtlijnen waarbinnen het takenpakket van een JoJo-medewerker zich situeert beter. Hierop volgde een informatiecampagne naar de betrokken onderwijsinstellingen toe. Via nieuwe infobrochures en de organisatie van vormingsmomenten voor startbaners en hun directe begeleiders, kwam men hieraan deels tegemoet.

1. Hoe worden de startbaners ingezet?

1.1. Startbanenproject verkeersveiligheid

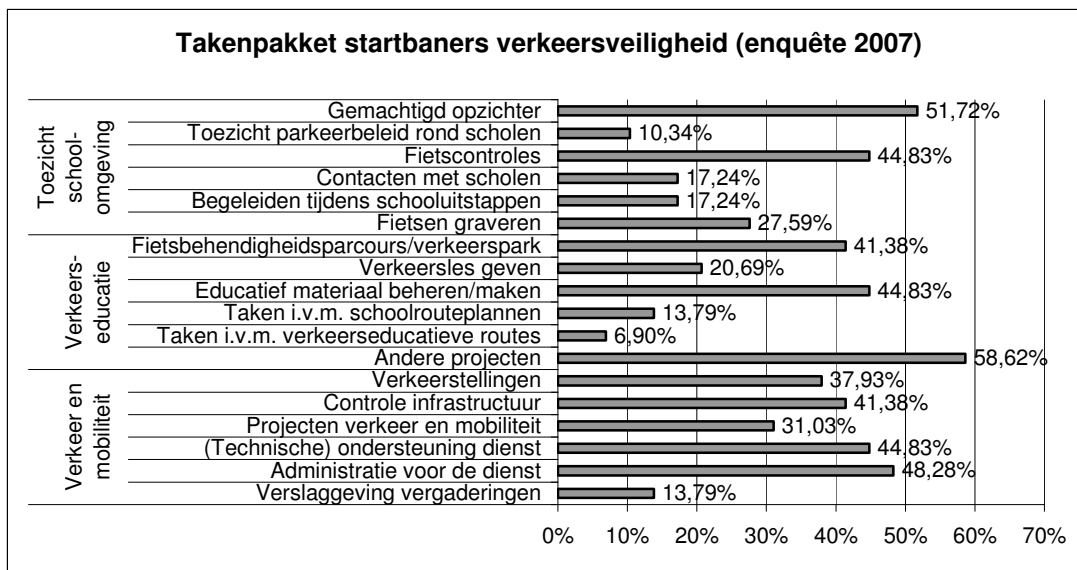
1.1.1. Takenpakket en inbedding

Steden en gemeentes kunnen het takenpakket van hun startbaner vrij invullen. Uit de enquête van 2007 blijkt dat de meeste jongeren meewerken aan ruimere projecten rond mobiliteit (58,62%). Daarnaast is iets meer dan de helft van de jongeren actief als gemachtigd opzichter (51,72%). Heel wat jongeren verzorgen administratieve taken (48,28%). Op de 4de plaats staan de fietscontroles, het beheren van educatief materiaal en het bieden van technische ondersteuning aan de dienst (44,83%). De top 5 sluit af met taken rond het fietsbehendigheidsparcours en het verkeerspark en de controle van de infrastructuur op het grondgebied van de stad of gemeente (41,38%).

Hoewel deze cijfers niets zeggen over de tijdsbesteding van de startbaners aan deze taken, kunnen we wel stellen dat de taken in deze top 5 ook voor het grootste deel de tijdsbesteding van de startbaner bepalen. We kunnen dus besluiten dat de meeste startbaners ongeveer de helft van hun tijd besteden aan taken die te maken hebben met het verkeerveiliger maken van de schoolomgeving en de andere helft aan ruimere taken rond 'mobiliteit' en ondersteuning van de dienst.

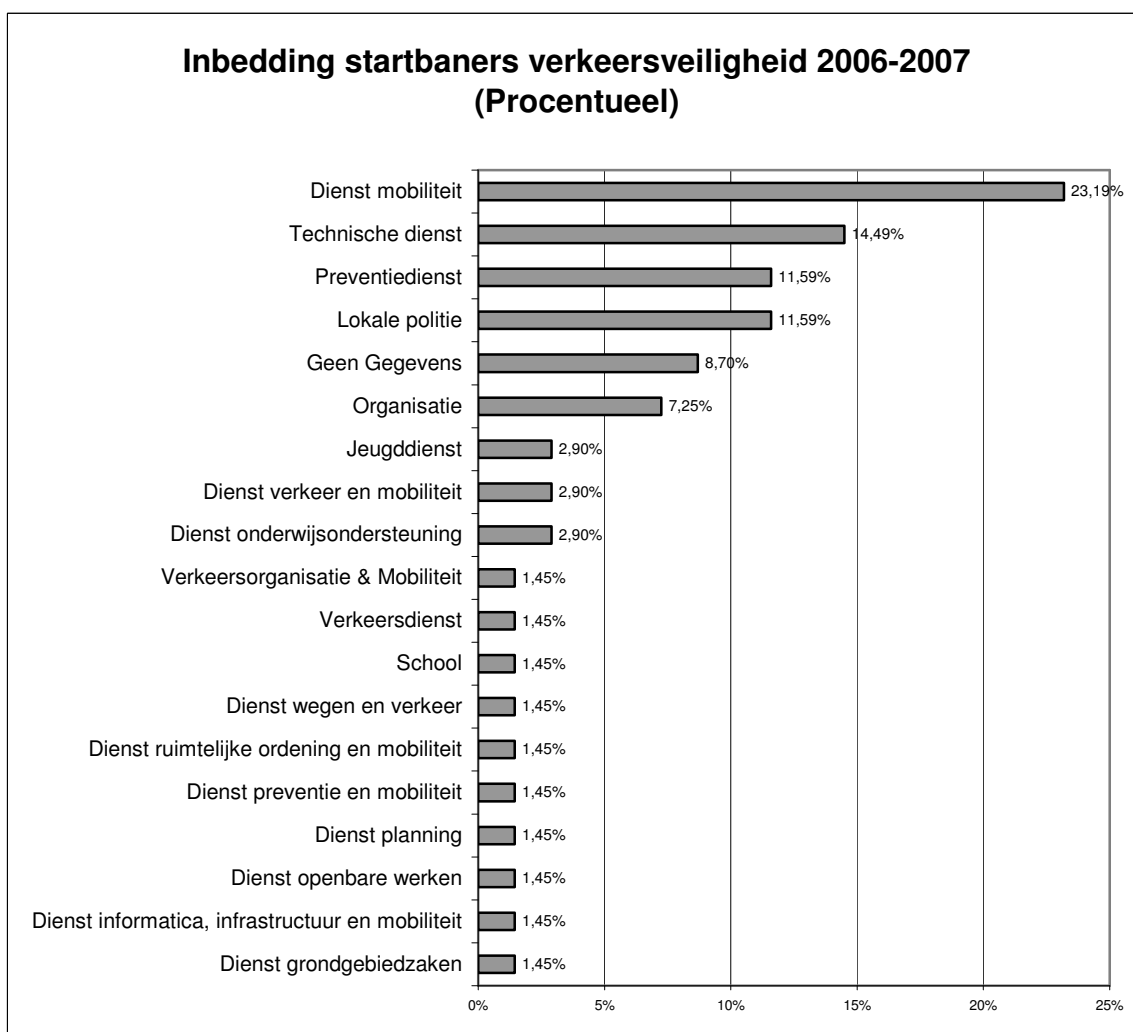
De vijf startbaners die werken bij de Stichting Vlaamse Schoolsport hebben een enigszins andere taakomschrijving. Zij werken in het project 'Meesters op de fiets'. Dit is een project van Mobiel 21, de Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS) en het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV). Het doel bestaat erin om leerlingen fietsvaardiger te maken en diverse motorische fietsvaardigheden aan te leren en/of verder te ontwikkelen. De vijf startbaners verkeersveiligheid die dit project vorm geven, gaan hiervoor op verzoek van scholen ter plaatse met een fietsbehendigheidsparcours. Het project is een groot succes, de startbaners kunnen de vraag amper bijhouden.

Figuur 17. Takenpakket startbaners verkeersveiligheid (enquête 2007)

De meeste steden en gemeentes zetten hun startbaner in in de lokale dienst mobiliteit (23,19%), de technische dienst (14,49%), de preventiedienst of de lokale politie (beiden 11,59%). Slechts 2 lokale besturen kiezen ervoor om hun jongeren bij de dienst onderwijsondersteuning onder te brengen.

Figuur 18: Inbedding startbaners verkeersveiligheid (enquête 2007)

1.1.2. Knelpunten

Er zijn een aantal knelpunten die ervoor zorgen dat het moeilijk is om een geschikt takenpakket te vinden voor de startbaner. Hieronder vindt u een overzicht, gestaafd met enkele uitspraken uit de enquête van 2007.

- De startbaners beschikken bij hun indiensttreding vaak over weinig kennis (bijv. rond mobiliteit) en vaardigheden (bijv. PC-vaardigheden). Daarbij komt dat mobiliteit een zeer complexe materie is, waarbij zeer weinig zaken van repetitieve aard zijn en vaak redelijk veel creativiteit vereist is.

- "Verkeersveiligheid is zo een complexe materie alsook mobiliteit. Er zijn weinig repetitieve zaken. Mensen die laaggeschoold zijn mankeren feeling en kennis om op een normale manier op een dienst te kunnen meedraaien. Met kennis wordt bedoeld: algemene omgangsvormen en een normaal gesprek voeren."
- "De laaggeschooldheid van de startbaners waardoor de projecten en taken eenvoudig moeten blijven. Te weinig PC ervaring."
- "Niet elke laaggeschoolde jongere is in staat om de taken binnen het VeVe project naar behoren uit te voeren, vb. niet iedereen is in de wieg gelegd om verkeersles te geven aan kinderen."
- "Dit project 'startbaner verkeersveiligheid' is bestemd voor jongeren zonder diploma secundair onderwijs. In de job van startbaner verkeersveiligheid moet je heel veel zelfstandig werken en creatieve oplossingen zoeken. Het zijn net die eigenschappen die deze jongeren zonder diploma ontbreken."
- "Het bevorderen van het aspect verkeersveiligheid in de schoolomgeving is een zeer complex gegeven. De veelal ongeschoolde startbaner is niet voorbereid op deze complexe taakinhoud."

- De startbaners hebben vaak een slechte schoolervaring achter de rug. Hierdoor hebben ze vaak weinig zelfvertrouwen, ontbreekt het hen aan motivatie, hebben ze te weinig sociale vaardigheden, enz.

"Sommige jongeren dienen naast het uitvoeren van taken, intens begeleid te worden naar motivatie en zelfvertrouwen. Vaak komen ze uit een situatie van een opeenstapeling van ontgoochelingen op schools vlak om tenslotte de arbeidsmarkt te betreden zonder diploma. Hiervoor is gespecialiseerd personeel en/of opleiding voor nodig. Wel leveren de taken binnen het project een positief resultaat af: ze merken het nut van hun job en dit stimuleert hen om toch te investeren in hun toekomst."

- De startbaners vragen heel veel sturing en begeleiding bij het uitvoeren van hun taken.

"Meestal zijn deze kandidaten minder mondig zodat de aanpassing iets minder lang duurt. Het echt zelf initiatieven nemen en uitwerken is voor deze doelgroep niet vanzelfsprekend."

- Als er binnen stad of gemeente zelf niet echt een beleid is rond verkeersveiligheid en scholen, is het ook moeilijk om een goed takenpakket te voorzien.

"Een duidelijke coördinatie voor het raakvlak verkeer-mobiliteit-onderwijs is nodig in een bestuur. Iemand moet de samenwerking tussen alle diensten trekken: de startbaners kunnen dit niet zelf. De stad moet ook visie ontwikkelen daarover en de intentie tot samenwerking stimuleren: dus niet alles gewoon overlaten aan de goodwill van personen binnen bepaalde diensten."

- Sommigen vinden dat de focus op 'verkeersveiligheid' te eng is. Zij zouden dit liever ingevuld zien als 'preventie' in de ruime zin.

"Het takenpakket is te eng omschreven. Het situeert zich alleen in en rond verkeersveiligheid. Ook andere thema's, zoals drugs- en geweldpreventie op de school zijn nodig om te worden benaderd en behandeld. Dit kan steeds in overleg gebeuren met de sociale dienst van de politie, bijvoorbeeld ondersteunde rol als aanspreekpunt voor de scholen."

Toch zijn een aantal werkgevers heel enthousiast over de mogelijkheden van het project en zien er een duidelijke meerwaarde voor hun gemeente of startbaner in.

"Je moet vanaf nul beginnen (geen enkele notie van PC). Natuurlijk na een tijdje (bij de één al wat vlugger dan bij de ander) plukt men vruchten en het eindresultaat is steeds verbluffend! Een beetje het Amerikaans systeem: from 0 to hero!"

1.1.3. Coaching

Het is de bedoeling dat de jongeren gedurende de tewerkstellingsperiode zoveel mogelijk bijleren en dat ze voldoende kansen krijgen om een aantal competenties op te bouwen die ze in hun verdere loopbaan kunnen aanwenden. Daarom is het van belang dat de jongeren voldoende begeleiding en ondersteuning krijgen. De aanstelling van een geschikte coach die zijn ondersteunende rol voor de startbaner ernstig neemt, is dus essentieel. Bovendien heeft de coach geen gemakkelijke taak:

Eenzijds is de coach iemand die de jongere kan begeleiden en sturen tijdens de uitvoering van het takenpakket, iemand die ook bereid is de jongere te motiveren en te waarderen. Het is eigenlijk een vertrouwenspersoon bij wie de startbaner steeds terecht kan met vragen. Deze taak vraagt een uitdrukkelijk engagement om een laaggeschoolde jongere te ondersteunen in de werksituatie.

- "Sommige jongeren dienen naast het uitvoeren van taken, intens begeleid te worden naar motivatie en zelfvertrouwen. Vaak komen ze uit een situatie van een opeenstapeling van ontgoochelingen op schools volk om tenslotte de arbeidsmarkt te betreden zonder diploma. Hiervoor is gespecialiseerd personeel en/of opleiding oor nodig. Wel leveren de taken binnen het project een positief resultaat af: ze merken het nut van hun job en dit stimuleert hen om toch te investeren in hun toekomst."
- "De startbaners hebben naast werkondersteuning vooral nood aan 'persoonlijke begeleiding'. Dit gaat over gesprekken die soms bijna een therapeutisch karakter hebben. Daar is een coach voor nodig die daar tijd kan in investeren."

Anderzijds zal de coach de startbaner ook vertrouwd maken met enkele basisbeginselen omtrent verkeersveiligheid en zal hij/zij hiertoe de nodige opleiding en vorming op de werkvloer voorzien. Deze taak impliceert dat de coach bij voorkeur ervaring heeft met werken rond verkeersveiligheid, zodat hij de jongere ook op inhoudelijk vlak van het takenpakket betreft kan ondersteunen.

- "De begeleiding van de startbaner vraagt wel wat tijd van de coach. De startbaner moet laaggeschoold zijn, bijgevolg blijft de inbreng op inhoudelijk vlak beperkt. Het zoeken naar mogelijke taken is soms een probleem (bijvoorbeeld in de vakantieperiode)."
- "De startbaner komt zonder voorkennis aan de meet. De school (of gemeente) moet zelf nog investeren in de persoon via mentoring en nascholing. Dit is zeer tijdsintensief voor de begeleider van het project."

- "De verschillen in opvolging (hogere opleiding of laaggeschoold in een opleiding die niets met administratie te maken had), de sturing en tijd die je als coach investeert, zijn immens groot."

De coördinatie zal ook in de loop van 2008 de kwaliteit van de coaching evalueren aan de hand van de bezoeken ter plaatse.

1.2. 'Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen'

1.2.1. Takenpakket

Het takenpakket van iedere JoJo-medewerker moet aan een aantal minimale inhoudelijke vereisten voldoen. Ten eerste houdt een degelijk takenpakket rekening met de mogelijkheden en beperkingen van de startbaner. Werkgevers dienen rekening te houden met het feit dat een startbaner steeds ondersteunend optreedt ten aanzien van andere leden van het schoolteam. Hierdoor draagt de JoJo-medewerker geen eindverantwoordelijkheid voor een bepaalde taak.

Ten tweede moet het takenpakket in overeenstemming zijn met de projectdoelstellingen. Zo komt in het deelproject preventie elk takenpakket dat rechtstreeks bijdraagt tot het creëren van een positief schoolklimaat in aanmerking. De onderstaande figuur geeft een niet-exhaustief overzicht van de taken die door een JoJo-preventiemedewerker kunnen worden gedaan. Administratieve taken, logistieke ondersteuning en onderhoudstaken kunnen niet tot het basispakket van de startbaner behoren.

<i>Takenpakket JoJo-preventiemedewerker</i>	
Preventie risicogedrag	
❖	Initiatieven nemen en ondersteunen m.b.t. preventie van roken, drugs, pesten, milieu en verkeersveiligheid.
❖	Opvolgen van afwezigheden en spijbelproblematiek (bvb. telefoneren naar ouders en huisbezoeken).
❖	Actief zijn in werkgroepen.
❖	Extra toezicht in moeilijke klassen.
❖	Contacten leggen met moeilijke leerlingen.
❖	Aanspreekpunt zijn voor leerlingen.
❖	Leerlingen met problemen opvangen, gericht signaleren van problemen en doorverwijzen.
❖	Signalen opvangen van ouders en doorgeven.
❖	Bij ziek worden of een ongeval: eerste hulp bieden, ouders, dokter of ziekenhuis contacteren en leerling begeleiden.
❖	Contacten leggen met organisaties in de buurt waar de school gevestigd is m.b.t. vrijetijdsbesteding en hulpverlening.
❖	Ondersteunen van gesprekken (eventueel tolken en vertalen).
❖	Mededelingen en beslissingen van de school aan ouders overmaken (eventueel via een huisbezoek).
Pedagogische ondersteuning	
❖	Steun verlenen aan opvoeders, leerlingenbegeleiders,...
❖	Brugfiguur tussen leerlingen, ouders, leerkrachten, directie en andere actoren.
❖	Begeleiden en motiveren van leerlingen.
❖	Leerlingen waarden en sociale vaardigheden bijbrengen (hen aanspreken op hun voorkomen, taalgebruik, beleefdheid, verantwoordelijkheid, doorzettingsvermogen).
❖	Het begeleiden en opvolgen van leerlingen in het kader van alternatieve straffen.
Toezicht op naleving schoolreglement	
❖	Veiligheid in en rond de school bewaken (door responsabilisering en toezicht)
❖	Beperking van overlast voor de omgeving.
❖	Tussenkomen bij problemen onder leerlingen en samen met hen de situatie trachten op te lossen.

<ul style="list-style-type: none"> ❖ lossen. ❖ Vandalisme tegengaan en bespreekbaar maken.
<i>Participatiebevordering</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Versterking leerlingen –en ouderparticipatie. ❖ Initiatieven nemen met andere organisaties uit de buurt in het kader van de brede school. ❖ Ideeën geven die de werking van de school ten goede komen.
<i>Begeleiding activiteiten</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Huiswerkklassen begeleiden. ❖ Actieve rol spelen bij de planning, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van vakoverschrijdende activiteiten: oudercontactavonden, opendeurdagen, sportdagen, uitstappen, informatieavonden rond de werking van de school, proclamatie, projecten,... ❖ Activiteiten organiseren tijdens lesvrije momenten. ❖ Meehelpen aan de promotie van de school ❖ Mee nadenken en vormgeven aan verfraaiingswerken op de school.

Zoals men uit de naam van het deelproject reeds kan afleiden, worden de deeltijdse en voltijdse onderhoudsmedewerkers ingezet voor onderhoudstaken. Dit betekent echter niet dat de startbaners ingezet worden voor louter poetswerk. In onderstaande figuur worden ter illustratie een aantal mogelijke taken van de onderhoudsmedewerkers weergegeven.

<i>Takenpakket JoJo-onderhoudsmedewerker</i>
<i>Herstellingen</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ herstelling lessenaars, kapstokken, deurklinken, sloten, plinten,... ❖ regelmatig oliën van scharnieren van deuren en ramen ❖ herstelling van ramen die stuk zijn ❖ vervangen van knipperende en defecte lampen ❖ kleine herstellingen in klassen ❖ onderhoud en herstellingen aan speeltuigen, schommels, palen,... ❖ kleine timmerwerkjes ❖ panelen met info en publiciteit vervangen en herstellen
<i>Tuinwerk</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ onkruid wieden ❖ hagen snoeien ❖ snoeiwerk aan struiken en planten ❖ gras maaien op speelveldjes ❖ opvolgen van compostvat en compostbak
<i>Sanitair - elektriciteit</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ herstellingen in de sanitaire blokken: loszittende toiletbril, slecht sluitende sloten aan toiletdeuren,... ❖ verstopte afvoeren bvb. lavabo's in klassen, toiletten,... ❖ herstellen van lekkende kranen ❖ terug in werking stellen van verwarming bvb. ontluichten van radiatoren ❖ losgekomen contacten vastzetten ❖ schilderwerk ❖ onderhoudsschilderwerk aan ramen, deuren, hek, luifel,...
<i>Sorteren</i>

❖ Afval verzamelen
❖ vuilcontainers controleren
<i>Klein onderhoud</i>
❖ jaarlijks reinigen en onderhoud van dakgaten en de platte daken
❖ onderhoud van afvoerroosters en controleputjes
❖ opkuis van kelders
❖ herstellingen vanuit risicoanalyse: onmiddellijke opvolging en uitvoering.
❖ zandbakken onderhouden
<i>Andere</i>
❖ sneeuw- en ijsvrij maken van stoepen, trappen en doorgangen,...
❖ technische hulp bij schoolse activiteiten
❖ onderhouden fietsen
❖ montage en demontage van borden, meubilair,...
❖ vervaardigen klein materiaal voor gebruik op school- en klasniveau
❖ verhuizen

1.2.2. (Controle van) de kwaliteit van het takenpakket

Het Centrum voor Andragogiek vzw (CVA) verzorgde de algemene vormingssessies van het JoJo-preventieproject. Zowel voor preventiemedewerkers als voor hun coaches vonden er aparte sessies plaats. Hoewel de vormingsmomenten voor startbaners vanuit een ander perspectief vertrokken dan de vormingen voor hun begeleiders, legden beide opleidingen de nadruk op de mogelijke taken van een JoJo-startbaner. Hierbij kwamen ook de risico's die sommige taken met zich mee brengen aan bod.

Vertrekkend van ditzelfde uitgangspunt werden er ook algemene vormingssessies voorzien voor de voltijdse onderhoudsmedewerkers. JES vzw zorgde voor de uitwerking van deze vormingen. Tijdens deze sessies was er ook een contactmoment met de coaches voorzien.

In 2008 zal de coördinatie nieuwe initiatieven nemen die de kwaliteit van het takenpakket van de JoJo-startbaner moeten verbeteren. Dit zullen we bijvoorbeeld doen door onderwijsinstellingen reeds van bij de aanvraag aan te zetten tot een grondiger reflectie over de functie en de rol van de startbaner in hun omgeving.

Hoewel de scholen en scholengemeenschappen bij het samenstellen van een takenpakket over veel beleidsvrijheid beschikken, moet het takenpakket van de startbaner toch aan een aantal minimumcriteria voldoen. Om te controleren of startbaners op de juiste manier ingezet worden, beschikt de JoJo-coördinatie over twee instrumenten.

Ten eerste moeten onderwijsinstellingen die een JoJo-medewerker willen aanstellen een aanvraagformulier indienen. Op dit formulier moeten de werkgevers uitdrukkelijk motiveren waarom ze een startbaner willen aanwerven en welke taken hij of zij zal voorgeschoteld krijgen. Wanneer het voorgestelde takenpakket niet voldoet aan de projectdoelstellingen, wordt de aanvraag geweigerd. Uiteraard kan men nadien nog een aangepaste aanvraag indienen.

Een tweede instrument waardoor het takenpakket van de startbaner kan geëvalueerd worden, zijn de evaluatiebezoeken. Tijdens deze evaluatiemomenten gaan de projectcoördinatoren na of het takenpakket van de startbaner voldoet aan de vooropgestelde criteria. Bovendien kunnen de coördinatoren hierdoor beter nagaan of het takenpakket dat in de aanvraag vooropgesteld wordt, overeenkomt met het werkelijke takenpakket.

2. Doelstellingen startbanenproject ‘Verkeersveiligheid’

De twee doelstellingen van het VeVe-project zijn:

- Jongeren een leerrijke eerste werkervaring aanbieden, terwijl ze tegelijkertijd de kans krijgen om bijkomende opleidingen en vormingen te volgen. Zo heeft de jongere een extra troef in handen om duurzaam ingeschakeld te worden op de arbeidsmarkt na de tewerkstelling als startbaner. In het bijzonder worden de startbaners aangemoedigd om hun diploma secundair onderwijs te halen door tweedekansonderwijs te volgen of door deel te nemen aan de examens van de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Een verkeersveilige schoolomgeving creëren en het school woonverkeer veiliger maken. Het VeVe-project tracht een samenwerking tot stand te brengen tussen scholen en gemeenten waarbij de startbaner taken op zich kan nemen die bijdragen tot een verbetering van de verkeersveiligheid in schoolomgevingen.

2.1. Doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt

2.1.1. Resultaten enquête

De meeste werkgevers antwoorden ‘ja’ op de vraag “Hebt u de indruk dat het project bijdraagt tot het verhogen van de arbeidskansen van de jongeren?”. Zij halen een aantal redenen aan om dit antwoord te staven, namelijk:

- (1) De tewerkstelling biedt de mogelijkheid om te leren omgaan met de computer, de fax, de telefoon, enz. en brengt hen de juiste (arbeids)attitude bij.

- “De jongeren worden opgenomen in een arbeidsomgeving en doen ervaring op in administratie, in organiseren en samenwerken.”
- “Jongeren krijgen meer ‘arbeidsattitude’, worden volwassen.”

- (2) Door de tewerkstelling kan men idee krijgen van welk werk men wil en kan doen (arbeidsmarktorientatie).

“Een vorige startbaner maakte dankzij de educatieve ondersteuning tijdens het project kennis met het begeleiden van kleuters. Door de succeservaringen die ze zo met de kinderen opdeed en de voldoening die ze van het teamwerk mocht ervaren kon ze zich inschrijven voor een cursus die haar kans op de arbeidsmarkt vergrootte.”

- (3) Doordat de startbaner zijn diploma behaalde, kwam hij gemakkelijker aan de bak.

“Betrokkene heeft zich geleidelijk aan volwaardig kunnen ontplooiën binnen de dienst preventie en veiligheid. Het behalen van zijn secundair diploma heeft het voor hem mogelijk gemaakt binnen de dienst een arbeidsplaats te verwerven. Op dit ogenblik is hij nog steeds werkzaam rond verkeersveiligheid.”

- (4) Tewerkstelling in het startbanenproject verkeersveiligheid leidt vrij vaak tot een vaste tewerkstelling binnen het lokaal bestuur of de organisatie. De 33 werkgevers die meewerkten aan de enquête melden dat 19 voormalige startbaners verkeersveiligheid nog steeds bij hen werken.

- “Goede kandidaten kunnen we steeds gebruiken. De vorige startbaner heeft na het project eerste een vervangingscontract gekregen en

daarna is hij als containerparkwachter aan de slag gegaan. Hij kreeg de voorkeur omdat hij het werkterrein kende en reeds contact had gehad met verschillende mensen. De startbaners krijgen werkervaring en werkritme."

- "Onze vorige startbaner evolueerde van louter ondersteunend werk naar de volledige coördinatie van verschillende projecten. Zij heeft na het beëindigen van de startbaanovereenkomst bij onze organisatie een reguliere arbeidsovereenkomst gekregen."
- "Een voorgaande startbaner volgde na zijn startbaan nog een opleiding en werkt nu bij de dienst financiën in onze gemeente."
- "Een voorgaande startbaner werkt nu als mobiliteitsambtenaar bij de gemeente."
- "Één van de vorige startbaner volgde een opleiding tot politie-inspecteur en werkt nu ook in de politiezone. Een andere startbaner is in een andere politiezone tewerkgesteld als medewerker verkeersveiligheid."

Los van dit positief nieuws, bleek duidelijk uit de enquête dat vooral voor laaggeschoolde jongeren de doorstroming naar de arbeidsmarkt moeilijk verloopt. Ze hebben het ook het moeilijkst om tijdens hun tewerkstelling relevante ervaring op te doen.

"Enkele startbaners bleken naast laaggeschoold ook jongeren te zijn met ernstige identiteitsproblemen en/of sociale problemen. Voor hen is het veel moeilijker om niet steeds terug te vallen in de marginaliteit. Voor deze jongeren is de startbaan geen springplank naar iets beters (vervallen in langdurig ziekteverlof en zijn dan einde contract)."

2.1.2. Actiepunten voor 2008

Gezien het belang van een diploma voor het vinden van een (vaste) job, is het belangrijk om de evaluatie- en intervisiemomenten aan te grijpen om startbaners te blijven stimuleren om hun diploma te behalen.

Tijdens deze tewerkstelling is het de bedoeling dat ze uitkijken naar een vaste job. De meeste jongeren slagen hier echter niet in. Daarom willen we de mogelijkheid onderzoeken om de startbaners te laten genieten van trajectbegeleiding in de lokale werkwinkels tijdens hun laatste maanden van tewerkstelling, zodat zij niet terug in de werkloosheid verzeilen.

2.2. Creëren verkeerveilige schoolomgeving

2.2.1. Resultaten enquête

Bijna elke respondent van de enquête gaf aan dat het startbanenproject leidt tot een verkeersveilige schoolomgeving. De verschillende manieren waarop het project hiertoe bijdraagt zijn:

- (1) De startbaners kunnen ook nieuwe noden detecteren waarrond men acties kan opzetten. De aanwezigheid van de startbaner leidt dus tot meer beleidsaandacht voor verkeersveilige schoolomgevingen op lokaal niveau.

- "Het biedt de stad de mogelijkheid om meerdere projecten met scholen uit te werken die anders niet zouden worden opgestart wegens tijdsgebrek. Anderzijds vraagt het ook een intense opvolging en controle."
- "De inventarisatie van de schoolomgevingen werd inmiddels omgezet in verbeteringsvoorstellen waarvan sommige van die verbeteringsvoorstellen als in de praktijk werden gebracht. Alle schoolomgevingen zijn voorzien van een zone 30."

- "De in het GIS-programma ingevoerde verkeerssituatie wordt door o.a. door politiefunctionarissen, technische dienst, schepen van ruimtelijke ordening, e.a. geraadpleegd bij het opstellen van plannen voor infrastructuurwijzigingen en verbeteringen verkeersveiligheid."
- "Door de inschakeling van het project is er blijvende aandacht en ondersteuning. De huidige initiatieven worden onderhouden en er is tijd en ruimte voor "nieuwe" ideeën/initiatieven."

- (2) De startbaner biedt extra ondersteuning aan de dienst waardoor het mogelijk is om het aanbod rond verkeersveiligheid in de schoolomgeving zowel kwalitatief (huidige aandachtspunten beter uitwerken) als kwantitatief (meer preventieve/sensibiliserende en educatieve projecten met scholen mogelijk) uit te breiden.

- "Er is veel meer contact met de scholen, de dossiers, acties en projecten betreffende de verkeersveiligheid in de scholen kunnen dieper worden uitgespit en kunnen meer aan bod komen."
- "Door het houden van enkele acties in schoolomgevingen (parkeren, fietsverlichting,...) zijn de ouders, leerlingen en leerkrachten voor een stuk gesensibiliseerd en bewust geworden van knelpunten waaraan nog verder gewerkt moet worden."
- "Scholen hebben contactpersoon bij de gemeente."
- "De startbaner speelt preventief in op verkeersveiligheid in de schoolomgeving. Dit doet ze d.m.v. gepaste instructies aan leerlingen en kleuters zodat deze een veilig verkeersgedrag aanleren. Voor het begeleiden tijdens de praktische verkeerslessen bevordert de verkeersveiligheid van de kinderen. De startbaner slaagt er tevens in de anderen te bereiken en zo een gezamenlijke doelgerichtheid na te streven."
- "De startbaners ondersteunen de scholen. Er wordt meer gewerkt rond verkeer omdat het lerentekort gecompenseerd wordt door de ondersteuning van de startbaners."
- "Door het invoeren van het startbanenproject verkeersveiligheid hebben wij, als preventiedienst, meer werk kunnen maken van verkeerseducatieve projecten. Wat eerst startte met gemachtigd schooltoezicht en fietscontroles is inmiddels uitgebreid met diverse acties (zie acties hierboven)."
- "De aanwezigheid van de startbaner verkeersveiligheid als GO aan de scholen heeft veel effect op het foutparkeren en het veilig oversteken. Ook de verkeerslessen in de klassen zorgen ervoor dat verkeer en mobiliteit extra aandacht krijgen bij de leerlingen."
- "Mede door deze startbaner voelen de diverse scholen zich gehoord over hun verkeersproblematiek in hun omgeving. Het resultaat is op vandaag zelfs voelbaar in het straatbeeld."

2.2.2. Aandachtspunten voor 2008

Om ervoor te zorgen dat deze doelstelling behaald wordt, zal het takenpakket van de startbaners ook in 2008 voldoende aandacht krijgen. Er moet in de aanvraag een kwalitatief takenpakket gericht op verkeersveiligheid uitwerkt zijn en de werkgevers moeten de startbaner inzetten voor de taken die zij vermeldde op het aanvraagformulier. Dit laatste gaat de coördinatie na aan de hand van de evaluatiegesprekken ter plaatse.

CONCLUSIE

Met de startbanenprojecten willen de Vlaamse en federale overheid jongeren kansen bieden die het moeilijk hebben om werk te vinden. Om dit te kunnen doen, moeten net die jongeren bereikt worden door het project. Uit het verslag blijkt dat dit niet altijd even evident is. Een betere samenwerking met VDAB moet hieraan tegemoet komen. Een eventuele uitbreiding van de doelgroep naar jongeren die wel een diploma secundair onderwijs behaalden, maar in een zwakker presterende studierichting op het vlak van uitstroom naar de arbeidsmarkt, zal ertoe leiden dat nog maar weinig werkgevers een laaggeschoolde jongere zullen aannemen.

Als de werkgevers juiste kandidaat selecteerden, verwachten wij dat zij de jongere begeleiden en opvolgen zodat de werkervaring zinvol is. Ze moeten de laaggeschoolde jongeren inwijden in het thema 'verkeersveiligheid in de schoolomgeving', moeten een zinvol takenpakket voorzien en ervoor zorgen dat de jongere genoeg opgeleid is om dit takenpakket tot een goed einde te brengen.

Bovendien verwachten wij dat de jongeren een bijkomende opleiding volgen, zodat ze na afloop van hun contract sterker op de arbeidsmarkt terecht komen. Dit is niet evident. De jongeren in het project hebben, ondanks hun jonge leeftijd, meestal een verleden (tienerzwangerschap, schulden, psychologische problemen, problematische schoolloopbaan, enz.) dat maakt dat een 'gewone' tewerkstelling reeds een voldoende uitdaging is. Door de startbaners wegwijs te maken in het opleidingslandschap hopen we toch meer jongeren ervan te overtuigen om een passende opleiding te volgen.

De projecten zijn ambitieus, waardoor de inzet van een heel aantal mensen nodig is voor het welslagen ervan. Goede contacten tussen personeelsdiensten, coaches, schooldirecties, de coördinatie en startbaners zijn essentieel en vormen dan ook voor 2008 het belangrijkste aandachtspunt.

LIJST FIGUREN

<i>Figuur 1. Aantal contracten in 2007, 2006 en 2007</i>	4
<i>Figuur 2. Soorten werkgevers in het startbanenproject verkeersveiligheid in 2006 en 2007</i>	5
<i>Figuur 3. Provinciale spreiding van de startbaners verkeersveiligheid</i>	5
<i>Figuur 4. Statuut van de contracten van startbaners verkeersveiligheid in 2006 en 2006</i>	6
<i>Figuur 5. Duur contracten in 2006 en 2007</i>	6
<i>Figuur 6. Bereikte doelgroep 2006 (scholingsgraad en sociaaleconomische achtergrond)</i>	7
<i>Figuur 7. Laaggeschoolden volgens sociaaleconomische situatie (2006)</i>	7
<i>Figuur 8. Bereikte doelgroep 2007 (scholingsgraad en sociaaleconomische achtergrond)</i>	8
<i>Figuur 9. Laaggeschoolden volgens sociaaleconomische achtergrond (2007)</i>	8
<i>Figuur 10. Aantal contracten in het JoJo-project in 2005, 2006 en 2007</i>	10
<i>Figuur 11. Verdeling van de plaatsen voor JoJo-medewerkers over de verschillende netten in 2007</i>	12
<i>Figuur 12. Provinciale verdeling van de plaatsen in het JoJo-project</i>	13
<i>Figuur 13. Soort contracten lopende in 2006 en 2007 in het JoJo-project</i>	13
<i>Figuur 14. Duur van de contracten in het JoJo-project in 2006 en 2007</i>	14
<i>Figuur 15. Scholingsgraad en sociaal-economische achtergrond van de JoJo-startbaners tewerkgesteld in 2006</i>	15
<i>Figuur 16. Scholingsgraad en sociaal-ecomische status van de JoJo-startbaners tewerkgesteld in 2007</i>	15
<i>Figuur 17. Takenpakket startbaners verkeersveiligheid (enquête 2007)</i>	29
<i>Figuur 18: Inbedding startbaners verkeersveiligheid (enquête 2007)</i>	29

LIJST TABELLEN

<i>Tabel 1. Overzicht van contracten en startbaners in 2006 en 2007</i>	4
<i>Tabel 2. Etnische achtergrond van startbaners verkeersveiligheid in 2006 en 2007</i>	8
<i>Tabel 3. Aantal contracten en startbaners in het JoJo-project in 2006 en 2007</i>	9
<i>Tabel 4. Aantal contracten in het JoJo-project per deelproject in 2006 en 2007</i>	9
<i>Tabel 5. Het aantal contracten en het aantal jongeren in het deelproject 'preventie' in 2006 en 2007</i>	10
<i>Tabel 6. Het aantal contracten en het aantal voltijdse onderhoudsmedewerkers in 2007</i>	10
<i>Tabel 7. Het aantal contracten en het aantal deeltijdse medewerkers in 2007</i>	11
<i>Tabel 8. Verdeling van de plaatsen over de verschillende deelprojecten in 2007</i>	11
<i>Tabel 9. Deelnemende onderwijsinstellingen volgens type en deelproject in 2007</i>	12
<i>Tabel 10. De genderverhouding op basis van het aantal afgesloten contracten in 2007</i>	16
<i>Tabel 11. Het aandeel allochtonen op basis van het aantal afgesloten contracten in 2007</i>	16
<i>Tabel 12. Uitgaven startbanenprojecten in 2006 en 2007 (federaal budget)</i>	20
<i>Tabel 13. Vormingen voor preventiemedewerkers in 2007</i>	24
<i>Tabel 14. Vormingen voor onderhoudsmedewerkers LSO</i>	25
<i>Tabel 15. Vlaams budget voor de startbanenprojecten JoJo en VeVe in 2007</i>	26